

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ
INSTITUTAS

POLITIKOS MOKSLŲ BAKALAURO PROGRAMA

DANIJEL KORSA

IV kurso studentas

**RUSIJOS UŽSIENIO POLITIKOS SKIRTUMAI
LIBIJOS IR SIRIJOS ATŽVILGIU**

BAKALAURO DARBAS

Darbo vadovas: dr. L. Jonavičius

Vilnius, 2016

BAKALAURO DARBO PRIEŠLAPIS

Bakalauro darbo vadovo išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Bakalauro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretorės parašas)

Bakalauro darbo recenzentas:

bb

.....

(v., pavardė)

Bakalauro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....
.....
.....
.....

Komisijos pirmininkas:

Komisijos nariai:

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas „Rusijos užsienio politikos skirtumai Libijos ir Sirijos atžvilgiu“ yra:

1. Atliktas mano paties ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Danijel Korsa

BIBLIOGRAFINIS APRAŠAS

Korsa D. Rusijos užsienio politikos skirtumai Libijos ir Sirijos atžvilgiu: Politikos mokslų specialybės, bakalauro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovas L. Jonavičius. – V., 2016. – 47 p.

Reikšminiai žodžiai: Rusija, užsienio politika, Libija, Sirija, revoliucija, pilietinis karas, intervencija, veto, Arabų pavasaris, emocijos, Tsygankov, ciklas.

Baigiamajame darbe siekiama atsakyti į klausimą, kodėl, esant panašioms sąlygoms Libijos ir Sirijos pilietinių karų atvejais, Rusijos veiksmai esmingai skiriasi. Darbe analizuojami politinio diskurso emocijų vertinimo kriterijai, nagrinėjami konkretūs Rusijos išorės politikos skirtumai Libijos ir Sirijos atžvilgiu. Politinio diskurso emocijų tyrimo bei Rusijos/Sirijos ir Rusijos/Libijos dvišalių santykių analizės pagalba nustatomos galimos diskurso emocijų bei Rusijos išorės politikos sąsajos, įvardinamos skirtingo Rusijos elgesio konfliktų Libijoje ir Sirijoje priežastys.

Baigiamąjį darbą sudaro dvi dalys. Pirmojoje dalyje pateikiamas teorinis diskurso vertinimo pagrindimas bei nagrinėjamas Libijos ir Sirijos atvejų palyginamumas. Antrojoje dalyje analizuojama Rusijos užsienio politikos dinamika ir Rusijos diskurso emocijos, nagrinėjamas ryšys tarp Rusijos užsienio politikos bei politinio diskurso emocijų, nagrinėjamos skirtingo Rusijos elgesio konfliktų Libijoje ir Sirijoje priežastys.

TURINYS

ĮVADAS	2
1. RUSIJOS UŽSIENIO POLITIKOS SKIRTUMŲ ANALIZĖS TEORINIS PAGRINDIMAS	5
1.1 Teoriniai diskurso emocijų vertinimo pagrindai	5
1.1.1 Politinio diskurso samprata	5
1.1.2 Emocijų reikšmė išorės politikai	5
1.1.3 Diskurso emocijų vertinimo metodologija	7
1.1.4 Tsygankovo emocijų cikliškumo modelis	9
1.1.5 Istorinio konteksto reikšmė dvišaliams santykiams	9
1.2 Sirijos ir Libijos atvejų palyginamumas	11
1.2.1 Istorinės Sirijos ir Libijos santykių su Rusija paralelės	11
1.2.2 Pilietinių neramumų prielaidų panašumai	12
1.2.3 Pilietinių karų įsižiebimo analogijos	14
1.2.4 Tarptautinių reakcijų panašumai	15
2. RUSIJOS UŽSIENIO POLITIKOS KAITOS IR DISKURSO EMOCIJŲ ANALIZĖ	16
2.1 Rusijos užsienio politikos dinamika	16
2.1.1 Rusijos išorės politika Libijos atveju	16
2.1.2 Rusijos išorės politika Sirijos atveju	17
2.2 Rusijos diskurso emocijų analizė	17
2.2.1 Diskurso Libijos atžvilgiu analizė	17
2.2.2 Diskurso Sirijos atžvilgiu analizė	33
2.3 Diskurso analizės rezultatų interpretacija	37
IŠVADOS	40
LITERATŪROS SĄRAŠAS	41
SUMMARY	47

IVADAS

Vakaruose populiaru šių laikų Rusiją laikyti neprognozuojama, avantiūristine ir nenuspėjama^{1,2,3}. Tačiau toks požiūris gali būti vertinamas kaip nepagrįstas ir paviršutiniškas. Siekiant suvokti Rusijos elgesio tarptautinėje arenoje motyvus, būtina išanalizuoti, kuo pagrįsta Rusijos tarptautinė politika, kokie kultūriniai ar istoriniai faktoriai ją veikia, galiausiai, kaip susiformuoja įtakingiausių Rusijos politikų diskursas.

Dėl tuometinio prezidento nederamo, iššaukiančio elgesio B. Jelcino Rusija (1991-2000 m.) įgijo tam tikro pajuokos objekto reputaciją^{4,5}. Taip Rusija įgavo nepilnavertiškumo kompleksą, kuris pasireiškia kaip žūtbūtinis noras įrodyti pasauliui, kad tai stipri šalis, su kuria reikia skaitytis, atsižvelgti į jos nuomonę visais klausimais, bent kiek liečiančiais jos interesus. Ypač aiškiai toks politinis elgesys pasireiškia tarptautinių konfrontacijų, galimai reikalaujančių karinio įsikišimo, atvejais. Dažniausiai tokių konfrontacijų metu išryškėja skirtingi požiūriai, pasiūlymai ir rezoliucijų interpretacijos bei nesutarimai tarp valstybių atstovų.

Neretai nesutarimai tarp valstybių kyla ne tik dėl pragmatiškų valstybės interesų gynimo ar įtakos sferų bei teritorijų pasidalinimo problemų. Pakankamai didelę įtaką tarptautiniams santykiams turi emocijos. Priklausomai nuo emocijų subjekto kultūros, individualių bruožų bei emocijos stimulo, jos gali varijuoti pagal tipą, intensyvumo lygį, raišką bei emocijų sukeltą elgesį. Nors kai kuriose bendruomenėse egzistuoja akivaizdžios emocinės raiškos tabu, net ir neišreikštos emocijos veikia suvokimą, kritinį vertinimą, sprendimų priėmimą, agresijos suvokimą, polinkį į riziką, ginčų ir nesutarimų sprendimo strategijas bei kitus aspektus⁶.

Kaip ir individui, grupei yra aktualūs teigiamas savęs vertinimas, pripažinimas, galia ir turtas. Vertinant save, grupė lygina save su panašia, bet šiek tiek pranašesne, grupe. Taikyti šį principą galima ir valstybei, kuri nuolat save lygindama su kitomis šalimis identifikuoja save ir suformuoja savitą statuso vaizdinį. Valstybė gali didinti savo statusą imituodama labiau pažengusias šalis, pasiekti daugiau, nei

---

¹ Kilic Bugra Kanat, „Russia as an Unpredictable Power“, 2016 <<http://setadc.org.russia-unpredictable-power>> [Žiūrėta 2016.04.15]

² Tom Batchelor, „Nato brands Russia 'aggressive and unpredictable' as it warns of dangerous 2016“, 2016 <<http://www.express.co.uk.news.world.638849.Nato-brands-Russia-aggressive-unpredictable-warns-dangerous-2016>> [Žiūrėta 2016.04.15]

³ Joshua R. J. Burge, „Is Russia an Independent and Unpredictable Power?“, 2011 <<http://www.e-ir.info.2011.04.11.is-russia-an-independent-and-unpredictable-power>> [Žiūrėta 2016.04.15]

⁴ Evan V. Symon, „4 International Incidents Caused By Drunk Boris Yeltsin“, 2012 <<http://www.cracked.com.quick-fixes.4-international-incidents-caused-by-drunk-boris-yeltsin>> [Žiūrėta 2016.04.26]

⁵ Reuters, „Russia's Yeltsin known for gaffes, off-color jokes“, 2007 <<http://www.reuters.com.article.us-russia-yeltsin-gaffes-idUSL2333853820070423>> [Žiūrėta 2016.04.26]

⁶ Neta C. Crawford, „The Passion of World Politics: Propositions on Emotion and Emotional Relationships“, 2000. <<http://www.jstor.org.stable.2539317>> [Žiūrėta 2016.04.12]

konkuruojančios šalys, arba surasti naują sritį, kurioje gali dominuoti. Emocijas valstybei gali sukelti valstybės statuso pokytis arba pokyčio grėsmė⁷.

Andrėjus Tsygankovas (Andrei Tsygankov) pasiūlė modelį, kuriame jis Rusijos užsienio politiką aiškina tam tikru istoriškai pasikartojančiu emociniu ciklu. Modelio autorius išskiria tris Rusijos užsienio politikai apibūdinti taikomas emocines būsenas – baimės ir pykčio (angl. *fear and anger*), nusivylimą arba frustraciją (angl. *frustration*) bei viltį (angl. *hope*). Būtent remiantis šiuo modeliu nagrinėjami Rusijos prezidentų diskursai neramumų Sirijoje ir Libijoje laikotarpiu⁸.

Šiame baigiamajame darbe keliama prielaida, jog po Libijos atvejo, kai Rusija nesipriešino JTO Saugumo Tarybos rezoliucijai nr. 1973 (2011-ųjų metų kovo 17 d. priimta rezoliucija, kurioje JTO reikalavimas apsaugoti civilius „pasitelkiant visas reikalingas priemones“, lėmė plačią NATO valstybių, vykdžiusių karinę intervenciją Libijoje, interpretaciją⁹), po kurios NATO narės pradėjo karinę intervenciją Libijoje, Rusija liko pažeminta, o jos garbė paminta, nes Vakarų bloko valstybės neįvykdė savo žadėtos politikos^{10,11,12,13}, o taikė rezoliuciją ją plačiai interpretuodamos, taip pastatydamos Rusiją į nepatogią, galbūt netgi apgautosios, padėtį – būtent todėl Sirijos kontekste Rusija tampa principinga ir pradeda naudoti *veto* teisę JTO Saugumo Taryboje nagrinėjant Sirijos rezoliucijas.

Šio darbo **objektas** – Rusijos išorės politikos skirtumai.

Šiame darbe keliama **hipotezė**, kad Rusijos demonstruojama skirtinga išorės politika abiejų konfliktų atžvilgiu priklauso nuo raktinių Rusijos užsienio politikos figūrų diskurso emocijų kaitos.

Šis darbas **aktualus** visų pirma savo naujumu: Sirijos pilietinis karas darbo rašymo metu tebesitęsia, Rusija įgauna vis didesnę įtaką tarptautinėje politikoje, jos užsienio politika tampa kategoriškesnė, todėl itin svarbu išanalizuoti Rusijos elgesio motyvus.

Šio baigiamojo darbo **tikslas** – remiantis Rusijos užsienio politikos atstovų diskurso emocijų analize atsakyti į klausimą, kodėl, esant panašioms sąlygoms Libijos ir Sirijos pilietinių karų atvejais, Rusijos veiksmai skiriasi.

⁷ Tuomas Fosberg, T. Lindemann, R. Wolf. „Status claims, recognitions, and emotions in IR: Theoretical and methodological challenges.“ 2013 <<http://ecpr.eu.events.paneldetails.aspx?PanelID=137&EventID=7>> [Žiūrėta 2016.04.18]

⁸ Andrei P. Tsygankov, „The frustrating partnership: Honor, status, and emotions in Russia’s discourses of the West.“ *Communist and Post-Communist Studies*, 47(1), 2014, 345-354.

⁹ JTO, „Security Council Approves ‘No-Fly Zone’ over Libya, Authorizing ‘All Necessary Measures’ to Protect Civilians, by Vote of 10 in Favour with 5 Abstentions“, 2011 <<http://www.un.org.press.en.2011.sc10200.doc.htm>> [Žiūrėta 2016.04.16]

¹⁰ Элли Бейтс, „Заявление Думы по Сирии: Москва не хочет быть униженной“, 2012

<http://www.bbc.com.russian.russia.2012.02.120210_syria_duma_draft_reaction.shtml> [Žiūrėta 2016.04.26]

¹¹ Conor Friedersdorf, „How Obama Ignored Congress, and Mised America, on War in Libya“, 2012

<<http://www.theatlantic.com.politics.archive.2012.09.how-obama-ignored-congress-and-mised-america-on-war-in-libya.262299>> [Žiūrėta 2016.04.17]

¹² InoTV, „Россия не хочет быть обманутой дважды“, 2012 <<https://russian.rt.com.inotv.2012-02-07.Rossiia-ne-hochet-bit-obmanutoj>> [Žiūrėta 2016.04.26]

¹³ InoTV, „Sky News: Россия не даст обмануть себя дважды“, 2013 <<https://russian.rt.com.inotv.2013-08-29.Sky-News-Rossiia-ne-dast>> [Žiūrėta 2016.04.26]

Tiksliui pasiekti buvo iškelti šie **uždaviniai**:

- Išanalizuoti diskurso emocijų vertinimo kriterijus;
- Išnagrinėti Rusijos išorės politikos skirtumus Libijos ir Sirijos atžvilgiu;
- Nustatyti galimas diskurso emocijų bei Rusijos išorės politikos sąsajas;
- Įvardinti skirtingo Rusijos elgesio konfliktų Libijoje ir Sirijoje metu priežastis.

Šiame darbe taikomi diskurso analizės metodas bei lyginamasis tyrimo metodas. Diskurso emocijų analizės metodo pagalba nagrinėjami vieši Rusijos prezidento ir kitų politikų pasisakymai svarbiausiais užsienio politikos klausimais. Lyginamojo tyrimo metodo pagalba buvo analizuojami abiejų prezidentų diskursų skirtumai.

Baigiamąjį darbą sudaro dvi dalys. Pirmojoje dalyje pateikiamas teorinis diskurso vertinimo pagrindimas bei nagrinėjamas Libijos ir Sirijos atvejų palyginamumas. Antrojoje dalyje analizuojama Rusijos užsienio politikos dinamika ir Rusijos diskurso emocijos, nagrinėjamas ryšys tarp Rusijos užsienio politikos bei politinio diskurso emocijų, nagrinėjamos skirtingo Rusijos elgesio konfliktų Libijoje ir Sirijoje priežastys.

1. RUSIJOS UŽSIENIO POLITIKOS SKIRTUMŲ ANALIZĖS TEORINIS PAGRINDIMAS

1.1 Teoriniai diskurso emocijų vertinimo pagrindai

1.1.1 Politinio diskurso samprata

Diskursas – verbalinės komunikacijos būdas tarp socialinių-politinių tarpusavio santykių subjektų. Šiuo būdu tiriami visuomenei svarbūs klausimai politiniame kontekste.

Šiame baigiamajame darbe diskursas suvokiamas siaurąja prasme – tai asmenų pasisakymai (subjektų artikuliuojama leksinių reikšmių ir prasmų visuma).

Politinis diskursas – viešojoje erdvėje esantys politikų pasisakymai teksto pavidalu, kurių objektas yra viešoji politika. Viešojoje erdvėje politikai komunikuoja per žiniasklaidą, kurioje politikos klausimai užima didelę dalį viso naujienų srauto. Darbe tiriamas politikų – svarbiausių Rusijos užsienio politikos figūrų – diskursas, išryškinant žodžius, geriausiai atspindinčius jų emocijas. Politikų kalbose vyrauja daugybė metaforų, kurios ir atkleidžia jų emocijas.

Politinis diskursas suvokiamas kaip aktualus kalbos vartojimas socialiniame ar politiniame bendravime. Tokį politinio diskurso suvokimo modelį siūlo olandų mokslininkas T. Van Dijk. Jis mano, jog politinis diskursas yra žanrų, stipriai apribotų socialinės sferos (būtent politikos), klasė. Parlamentiniai debatai, vyriausybės aptarimai, partinės programos, politikų kalbos yra politikos sferos žanrai, todėl politinis diskursas suprantamas išskirtinai kaip politikų diskursas.

T. Van Dijk apriboja politinį diskursą profesionalumo rėmais ir tvirtina, jog politinis diskursas yra tuo pat metu ir institucinis diskursas: politikų diskursais laikomi tie diskursai, kurie atliekami institucijose, pavyzdžiui, vyriausybės posėdžiai, parlamento sesija ar politinės partijos suvažiavimas. Pasisakymas turi būti atliktas pasisakančiojo politiko profesionalioje darbo aplinkoje esant tam tikroje institucijoje¹⁴. Paprastai tariant, diskursas tampa politiniu, kai jis apibrėžia politinį aktą politinėje aplinkoje.

1.1.2 Emocijų reikšmė išorės politikai

Emocijos yra akivaizdžiai ir visapusiškai svarbios pasaulio politikoje. Ypatingai jų reikšmė pastebima tarptautinių santykių srityje. Puikus emocijų poveikio pavyzdys yra rugsėjo 11-osios įvykių nuolatinio retransliavimo pasekmės – dėl patirtų emocijų žmonės visame pasaulyje ėmė kitaip suvokti saugumą bei nacionalinį identitetą. Daugybė tolimesnių politinių veiksmų, nuo JAV atsakomųjų karų Afganistane bei Irake, iki elementarių žmogaus teisių paminimo bei kankinimų įteisavimo, buvo įmanomi

---

¹⁴ Teun A. van Dijk, „What is political discourse analysis?“ Kn. Jan Blommaert, Chris Bulcaen (sud.), „Political linguistics“. Amsterdam: Benjamins, 1997, 11-52.

tik dėl emocinio poveikio žmonėms ir dėl tolimesnių emocingų valdžios raginimų apsaugoti „gėrio“ pasaulį nuo „blogio jėgų“¹⁵.

Nors iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad išorės politikos veikėjai turėtų būti ypač šalto proto, vadovautis racionalumo ir pragmatiškumo principais, tyrimai rodo, kad emocijos išties yra aktualios ir turi stiprų poveikį tiek politikų retorikai, tiek konkrečioms veiksmams bei sprendimams^{16,17}.

Analizuojant emocijas tarptautinėje politikoje, vadovaujamosi socialinės psichologijos principais bei dėsningumais,

Kai individo ar grupės savęs vertinimas ar savigarba yra sumažinama, jis jaučiasi pažemintas¹⁸. Reakcija į pažeminimą ar nepagarbos demonstravimą dažniausiai būna intensyviai emocinga. Socialinio identiteto teorija sieja individų ir bendruomenių (pvz., valstybių) lygio psichologines emocijų teorijas. Remiantis socialinio identiteto teorija, kai individai identifikuoja save su grupe, jie priima veiksmus, nukreiptus prieš grupę, kaip veiksmus, nukreiptus prieš juos asmeniškai. Bendruomenės nariai emocingai reaguoja į įvykius, kurie atitolina grupės tikslus arba jiems trukdo¹⁹.

Esminis grupės tikslas yra išlaikyti arba pagerinti savo statusą. Kai grupės statusas krenta, išreiškiamos emocijos priklauso nuo to, kaip grupė šį įvykį vertina. Kai grupė mano, kad statusas krito dėl jos pačios veiksmų, grupė jaučiasi sugėdinta, tačiau jei grupė statusą praranda per pažeminimą, nepripažinimą ar lauktų privilegijų nesuteikimą, grupė išreikš pyktį²⁰. Pykčio ar frustracijos emocijos dažnai skatina imtis agresyvių veiksmų prieš kitą grupę siekiant atkeršyti už prestižo ir savigarbos praradimą. Tikėjimas, kad grupė yra stipri, padidina emocijų intensyvumą ir puolamųjų veiksmų tikimybę²¹. Pyktis sukliamas neteisingumo jausmo²². Agresyvos reakcijos tikslas yra ne tik ateities žeminimų prevencija, bet ir galios bei statuso atstatymas iki ankstesnio lygio²³.

Emocijos gali veikti sprendimų priėmimo procesą. Plačiausiaja prasme, emocijos gali būti skirstomos į dvi kategorijas – integralias ir momentines. Integralios emocijos gali būti skirstomos į laukiamas ir neatidėliojamas. Sprendimų priėmėjai gali bandyti nuspėti, kaip jie jausis priėmę vienokį ar

¹⁵ Roland Bleiker, Emma Hutchinson, „Understanding emotions in world politics: reflections on method.” Canberra: *Department of International Relations*, 2007, 1.

¹⁶ Jonathan Mercer, „Approaching emotion in international politics.” Pranešimas konferencijoje „International Studies Association Conference,” San Diego, 1996 balandžio 25 d.

¹⁷ Neta C. Crawford, „The passion of world politics: propositions on emotions and emotional relationships.” *International Security*, 24 (4), 2000, 116–136.

¹⁸ Paul Saurette, „You dissin me? Humiliation and post 9.22 global politics.” *British International Studies Association*, 2006, 495-522.

¹⁹ Brent E. Sasley, „Theorizing states' emotions.” *International Studies Association*, 13(3), 2011, 452-476.

²⁰ Theodore D. Kemper, „A Social Interactional Theory of Emotions.” *New York: Wiley*, 1978, 199-237.

²¹ Diane M. Mackie, „Intergroup emotions: explaining offensive action tendencies in an Intergroup Context.” *Journal of Personality and Social Psychology*, 79 (4), 2000, 602-616.

²² Phillip Shaver, „Emotion knowledge: further exploration of a prototype approach.” *Journal of Personality and Social Psychology*. 52 (6), 1987, 1061-1086.

²³ Deborah Welch Larson, „Russia says no: Power, status, and emotions in foreign policy.” *Communist and Post-Communist Studies*, 47(3-4), 2014, 269-279.

kitokį sprendimą. Pavyzdžiui, svarstant diplomatinį aktą sprendimų priėmėjas gali apskaičiuoti, kaip jis pasijaustų, jei jo derybų partneris jį išduotų. Atlikus tokius skaičiavimus, galima bandyti išvengti didelio gailesčio pasirenkant mažiau rizikingą veiksmų seką. Momentaliaios emocijos ir individuali patirtis gali paveikti sprendimus.

Pavienės emocijos, tokios kaip džiaugsmas, baimė, pyktis ir pan., yra abipusiškai susijusios su mūsų gebėjimu vertinti situacijas: emocijos jam turi reikšmingą poveikį, o tai, kaip mes vertiname situacijas, gali sukelti naujas emocijas. Pavyzdžiui, neužtikrintumo emocija mums sukelia nerimą, o nerimo jausmas sukelia neužtikrintumo emociją (Lerner ir Keltner, 2000). Emocijos taip pat gali paveikti sprendimus rizikos akivaizdoje - tai yra, rizikos suvokimą ir rizikines preferencijas²⁴. Baimė ir pyktis, dažnai laikomos "neigiamomis" emocijomis, tarpusavyje skiriasi užtikrintumo ir kontrolės dimensijose: baimė yra susijusi su situacinės kontrolės praradimu ir neužtikrintumu, o pyktis - su situacinės kontrolės išlaikymu ir užtikrintumu. Dėl to šios dvi emocijos sukelia skirtingą poveikį rizikos vertinimui. Baimė gimdo pesimistinį rizikos vertinimą ir preferenciją rizikos vengti apskritai (Lerner ir Keltner, 2000; Lerner, Gonzalez, Small ir Fischhoff, 2003). Atitinkamai, pyktis mumyse sužadina optimistinį rizikos vertinimą ir preferenciją rizikuoti. Būtina pastebėti, kad nors pyktis yra susijęs su optimistiniu rizikos vertinimu, jis paprastai nėra siejamas su optimistiška nuotaika apskritai; pikti sprendimų priėmėjai paprastai nėra laimingi, tačiau dažniausiai pasitiki savo gebėjimu susidoroti su jų kelyje atsiradusia kliūtimi.

Be to, emocijos veikia sprendimus bei vertinimus per kognityvinės analizės kaitą. Pavyzdžiui, ar žmogus priimančias sprendimą gilinasi į temą, ar tiesiog analizuoja paviršutiniškai, ar vertina informaciją, kaip šališką.

Analizuojant emocijas užsienio politikoje pastebima, kad politikų strategijos yra kombinuotas racionalumo ir afekto konstruktas. Emocijos šiuo atveju yra integrali šio konstrukto dalis²⁵.

Akivaizdu, kad emocijos – reikšminga sudėtinė tarptautinės politikos dalis, verta gilesnio nagrinėjimo.

1.1.3 Diskurso emocijų vertinimo metodologija

Kalba, tyrėjų vertinama kaip viena esminių socialinių procesų dalių, yra glaudžiai dialektiškai susijusi kitais socialinio gyvenimo elementais²⁶.

Politinis diskursas yra nemateriali konstrukcija. Jį konstruoja socialinių procesų dalyviai per verbalinę bei semantinę raišką, todėl diskurso tyrinėjimas turėtų būti grindžiamas būtent verbalinės raiškos

²⁴ Jonathan Renshon, „Decision-Making, the Role of Emotions in Foreign Policy.“ *Blackwell Publishing*, 2012, 1-10.

²⁵ Ten pat.

²⁶ Norman Fairclough, „Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research.“ *New York: Routledge*, 2004, 6-8.

analize ir diskurso ideologinio pagrindo rekonstravimu²⁷. Kalba šiuo atveju suvokiama ne tik kaip norimos informacijos pateikimo būdas, bet ir kaip kalbančiojo politinių intencijų realizavimo įrankis.

Vertinant svarbių išorės politikos veikėjų diskursą, tekstų semantinė bei leksinė analizė sudaro papildomų sunkumų. Diplomatus bei aukšto rango politikų kalbinė raiška nėra spontaniška, jų kalbos bei pranešimai planuojami, komentarai aptariami iš anksto, dėl savo veiklos specifikos jie geba puikiai kontroliuoti spontaniškai kilusias emocijas ir paprastai neleidžia sau atsitiktinių pasisakymų. Todėl analizuojant išorės politikos diskursą remtasi prielaida, kad kalbinė politikų raiška tarptautinių santykių temomis atspindi ne asmeninę kalbančiojo nuomonę, bet bendras Rusijos tarptautinės politikos realijas bei intencijas.

Politinis diskursas ne tik atskleidžia, bet ir nuslepia tam tikras intencijas, motyvus, troškimus. Diskurso turinys nusakomas per temas, kurios rutuliojamos diskursyviuose tekstuose. Analizuojant diskursą svarbūs tampa tekstuose vartojami žodžiai, kurių reikšmės geriausiai atspindi diskurso dalyvių sąmonėje susiformavusį pasaulio vaizdą ir vertybines nuostatas²⁸.

Politinio diskurso vertinimo metu analizės objektas yra žodinis pasisakymas. Paviršutiniškas diskurso emocijos vertinimas gali būti atliekamas remiantis tokiais kiekybiniais bei kokybiniais kriterijais²⁹:

- Turinys;
- Pozityvūs arba negatyvūs vertinimai, jų intensyvumas;
- Posakių kategoriškumas;
- Metaforos bei neoficiali leksika;
- Argumentacijos pobūdis;
- Priešpriešų naudojimas;
- Neiginių naudojimas;
- Paralelizmai;
- Kaltės/atsakomybės skyrimas;
- Istorinės nuorodos.

Analizės metu išskirtos emocijos skirstomos į dvi kategorijas – teigiamas (pvz., vilties), ir neigiamas (frustracijos, baimės, pykčio). Emocijų analizės rezultatai bus gretinami su istoriniu kontekstu.

---

²⁷ Татьяна Ивановна Краснова, „Анализ политического дискурса: подходы и категории.“ *Политическая лингвистика*, 2(44), 2013, 46-54.

²⁸ Aina Būdvytytė-Gudienė, „Metaforiniai modeliai 2000-2005 m. politikos diskurse.“ *Filologija*, 18, 2003, 5-17.

²⁹ Яна Алексеевна Ярославцева, „Корпус российского внешнеполитического дискурса в жанровом аспекте (на материале выступлений министра иностранных дел Российской Федерации С. В. Лаврова).“ *Научный диалог*, 6(42), 2015, 121—139.

Tam tikslui pasiekti naudojami pagrindinių Rusijos užsienio politikos figūrų pasisakymai, kurių šaltinis – glaudžiai su Kremliumi susijusi naujienų agentūra „RT“³⁰.

1.1.4 Tsygankovo emocijų cikliškumo modelis

Andrėjus Tsygankovas savo straipsnyje³¹ pateikia teorinį modelį, kuriuo jis aiškina ryšį tarp Rusijos diskurse dominuojančių emocijų, Vakarų pritarimo Rusijai ir jos elgesio.

Pasak straipsnio autoriaus, Rusijos prezidentų dominuojanti emocija – viltis, frustracija ir pyktis – tiesiogiai priklauso nuo Vakarų pritarimo ir palaikymo dėl istoriškai susiklosčiusių aplinkybių. Rusija jaučiasi esanti Vakarų pasaulio dalis, tačiau siekia, kad Vakarai pripažintų ir gerbtų jos ypatingas vertybes. A. Tsygankovas, tyrinėdamas Dmitrijaus Medvedevo ir Vladimiro Putino diskursą, išvelgia tam tikrus pasikartojančius modelius – jei Kremlius yra palaikomas Europos ar JAV lyderių ir gali pasigirti gerais santykiais su jais, Rusijos prezidentų diskurse dominuos vilties emocija. Atitinkamai, jeigu Kremlius santykiai su Vakarų valstybėmis yra pašliję (straipsnyje pateikiamas laikotarpis po 2008 m. Rusijos – Gruzijos karo, kai Kremlius tarptautinėje bendruomenėje nebuvo palaikomas), dominuos frustracijos emocija.

Straipsnio autorius, pasitelkdamas istorinę Rusijos ir Vakarų santykių analizę, pademonstruoja, jog vilties sukurti tvarius ir abipusiškai naudingus bei lygiaverte partnerystę grįstus santykius su Vakarais emociją visada keičia frustracija. Taip atsitinka dėl to, jog Kremlius anksčiau ar vėliau suabejoja Vakarų tikrosiomis intencijomis ir įtaria klastą (straipsnyje minimas tuo metu aktualus NATO karinės infrastruktūros galimas atsiradimas Lenkijoje). Vakarams neišsklaidžius šių abejonių ir toliau vykdamt jiems naudingą politiką, Kremlius vadovų diskurse pradeda ryškėti baimės ir pykčio emocijos.

Šios destruktivos emocijos dominuos tol, kol Kremlius ir Vakarai neras naujo sąlyčio taško tarpusavio politikoje, kuris įneš vilties atstatyti santykius ir iš naujo pradėti bendradarbiavimą – taip susidaro A. Tsygankovo emocinis ciklas.

1.1.5 Istorinio konteksto reikšmė dvišaliams santykiams

Dvišalių santykių istoriniu kontekstu vadinama bendra dviejų šalių praeitis – jų diplomatijos pradžios aplinkybės, bendros sutartys, praeities ryšiai, prekybinis bendradarbiavimas, nesutarimai, jų sprendimo būdai ir kiti faktoriai. Iš esmės, istoriniu dvišalių santykių kontekstu galime vadinti bet kokią komunikaciją tarp dviejų šalių, įvykusią praeityje.

Kaip buvo minėta aukščiau, idealusis politikas yra racionalus ir kiekvienoje situacijoje elgiasi racionaliai: įvertinęs esamas aplinkybes, naudą ir žalą, priima logišką ir apskaičiuotą sprendimą. Tačiau

³⁰ Simon Shuster, „The global news network RT is the Russian government's main weapon in an intensifying information war with the West—and its top editor has a direct phone line to the Kremlin“, 2015 <<http://time.com/rt-putin/>> [Žiūrėta 2016.04.26]

³¹ Andrei P. Tsygankov, „The frustrating partnership: Honor, status, and emotions in Russia's discourses of the West.“ *Communist and Post-Communist Studies*, 47(1), 2014, 345-354.

jau išsiaiškinta, kad tarptautinėje politikoje galioja socialinės psichologijos suformuluoti tarpgrupinių santykių dėsniai.

Tarptautiniai santykiai, įvertinti istoriniu rakursu, yra bet kurios šiuolaikinės dvišalės diplomatijos pagrindas. Racionalu prieš analizuojant bet kokius tarptautinius santykius bent paviršutiniškai išnagrinėti, ne tik kokie santykiai egzistuoja tarp dviejų šalių šiuo metu, bet kokiu būdu ir per kokius įvykius jie vystėsi, kokie tarp šalių buvo nesutarimai, kaip jie buvo sprendžiami, kiek šalys padėjo viena kitai. Todėl adekvati politinio diskurso analizė nėra įmanoma be istorinio konteksto įsivaizdavimo.

Diskurso emocijų analizės metu racionalu judėti „iš išorės į vidų“ – pirma analizuoti istorinį kontekstą („daiktų ir idėjų pasaulį“), po to – žodinę raišką. Istorinės sąlygos formuoja politinio diskurso objektą pirminių santykių sistemoje. Tokių santykių analizė yra integrali diskurso analizės dalis³².

Istorinio konteksto vertinimą racionalu atlikti chronologiškai analizuojant vertinamo laikotarpio ar įvykio eigos esminius momentus. Tuomet chronologija gretinama su tuo metu išsakyta politikų žodine raiška: vertinimais, konstatacijomis, komentarais ir kt. Taip sudaromos tam tikros paralelės tarp veiksmo ar įvykio ir reakcijos į jį.

---

³² Henri Tajfel, „Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations.“ *London: Academic Press*, 33, 1978, 33-47.

1.2 Sirijos ir Libijos atvejų palyginamumas

Vertinant Sirijos ir Libijos konfliktus, neretai kyla polemika apie šių dviejų šalių panašumą arba skirtumą. Diskutuojama, kad situacijos esą kardinaliai skirtingos ir lyginimui netinkamos. Žemiau bus mėginama atskleisti, kad šių dviejų šalių santykiai su Rusija (anksčiau – su TSRS) turi panašų pagrindą, remiasi panašiais partnerystės susitarimais. Remiantis tuo, bus įrodoma, kad Sirijos ir Libijos atvejai yra lygintini ir analizuotini kaip panašūs.

Be to, politikos mokslininkai tiria Vakarų valstybių elgesį šiais atvejais³³: įprasta šiuos du atvejus lyginti nagrinėjant *atsakomybės ginti* (angl. *Responsibility to Protect*) doktrinos taikymą ir jos veikimą³⁴. Politikos mokslininkai tiria Vakarų valstybių elgesį joms taikydami tą pačią *atsakomybės ginti* doktriną Libijoje ir Sirijoje³⁵.

1.2.1 Istorinės Sirijos ir Libijos santykių su Rusija paralelės

Dvišalių tarptautinių santykių analizės pagrindas yra tarpvalstybinio ryšio ir diplomatijos užuomazgos. Kiekvienos naujos šalies diplomatinio kelio pradžia yra jos valstybingumo bei suverenumo pripažinimas. Pastebėtina, kad valstybės, patekusios į „pirmųjų pripažinusių“ ratą, įgauna tam tikrą artimą emocinį ryšį su adresatu, kilusį iš padėkos už pripažinimą (pvz., Lietuva ir Islandija). Neretai valstybingumo pripažinimas arba suverenumo palaikymas tampa puikia prielaida vystyti ilgalaikį ir produktyvų partnerystei.

Rusijos diplomatiniai santykiai su Sirija prasidėjo gerokai anksčiau (dar iki 1914 m.³⁶), nei su Libija (1955 m.), tačiau konstruktyvi abipusiai naudinga partnerystė pradėjo vystytis panašiu metu.

TSRS valdžia įžvelgė naudą strategijoje palaikyti naujas valstybes, tuo pelnydama jų pasitikėjimą. Pirmoji pripažinusi Libijos respubliką ir aktyviai palaikiusi Sirijos kovą už suverenumą šeštajame dešimtmetyje, TSRS iš esmės paskatino atlaisvinti Sirijos teritoriją nuo užsienio pajėgų.

Dėl artimo susiklosčiusio dvišalio kontakto pobūdžio abi šalys noriai bendradarbiavo su TSRS tiek karinės technikos tiekimo, tiek agrariniais, tiek politinės ideologijos klausimais.

Iširus Tarybų Sąjungai, santykiai tarp Libijos, Sirijos ir naujosios Rusijos Federacijos valdžios gerokai atšalo. Pasikeitus valdžiai ir ideologijai Arabų šalys negalėjo skubiai įvertinti naujojo tarptautinės politikos subjekto ketinimų.

---

³³ Spencer Zifcak, „The Responsibility To Protect After Libya and Syria.“ *Melbourne Journal of International Law*, 13(1), 2012, 59-93.

³⁴ Graham Cronogue, „Responsibility to Protect: Syria The Law, Politics, and Future of Humanitarian Intervention Post-Libya.“ *Journal of International Humanitarian Legal Studies*, 3(1), 2012, 124-159.

³⁵ Justin Morris, „Libya and Syria: R2P and the spectre of the swinging pendulum.“ *International Affairs*, 89(5), 2013, 1265-1283.

³⁶ Danielle Giordani, „The long read: Imperialist wars and Russia’s involvement in Syria – explained“, 2015 <<https://convoys2calais.com.2015.10>> [Žiūrėta 2015.04.19]

Santykiai su abejomis šalimis atsistatė devintajame dešimtmetyje, kai Rusijos užsienio reikalų ministro postą užėmė Jevgenijus Primakovas, turėjęs darbo patirties su Artimųjų Rytų valstybėmis³⁷. Diplomatinis atstatymas lėmė tai, kad tiek Sirijos, tiek Libijos vadovai pasirašė daugiamilijonines ginklų bei karo technikos importo sutartis.

Prekybinio bendradarbiavimo tendencija išliko aktuali. 2001 metais Tripolį darbo vizito metu aplankė Rusijos užsienio reikalų ministerijos vadovas, o jau 2008 m. Rusijos Federacijos prezidentas V. Putinas pirmą kartą aplankė Libiją – tai buvo pirmasis tokio lygio vizitas per visą šalių santykių istoriją. Vizito metu buvo pasirašyta eilė dokumentų, memorandumų ir kontraktų tarp ekonominių struktūrų³⁸. Tais pačiais metais Rusijos Federacija su Libija sudarė daugiamilijonines sutartis³⁹. 2007 metais prekių mainų apyvarta sudarė apie 232 mln⁴⁰ JAV dolerių, o jau 2008 m. įvyko pirmas daugiau kaip per du dešimtmečius Libijos Džamahirijos vadovo M. Kadafio vizitas į Rusiją⁴¹.

Nors demokratiškosios Rusijos ir Sirijos siekiai lyginant su TSRS buvo pakankamai kuklūs, palaipsniui pasiekti pavyko pakankamai daug⁴². Susiklostę santykiai tarp valstybių buvo naudingi abejoms šalims. Rusijai – pirmiausiai todėl, kad Sirija yra potencialus jos ginkluotės ir karinės technikos pirkėjas, ypatingai pėstininkų ginkluotės atžvilgiu. Tai leidžia Rusijai būti patrauklia Artimųjų Rytų rinkos dalimi, kartu palaikant tinkamame lygyje Rusijos karo pramonės kompleksą. Sirija savo ruožtu dėl Rusijos ginkluotės tiekimo gauna galimybę išlaikyti jėgų balansą Artimuosiuose Rytuose, priešintis tarptautiniam terorizmui bei palaikyti savo išorės politinį įvaizdį⁴³.

1.2.2 Pilietinių neramumų prielaidų panašumai

Visos reikšmingos permainos Šiaurės Afrikoje bei Artimuosiuose Rytuose įgavo nuosavą vardą – Arabų pavasaris. Šiuo terminu vadinami audringi socialiniai-politiniai pokyčiai Šiaurės Afrikoje bei Artimuosiuose Rytuose. Arabų pavasario terminas nesiremia kalendoriaus datomis – veikiau jis simbolizuoja pabudimo, atsinaujinimo procesą.

³⁷ Paul Gould, „Yevgeny Primakov, Kremlin politician, 1929-2015“, 2015 <<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/adb842cc-1bf6-11e5-a130-2e7db721f996.html#axzz48lv9Y5Bs>> [Žiūrėta 2016.04.30]

³⁸ Kremlin, „Vladimir Putin arrived in Libya on an official visit“, 2008 <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/44145>> [Žiūrėta 2016.05.03]

³⁹ Ariel Cohen, „The Real World: Putin in Libya“, 2008 <<http://www.heritage.org/research/commentary/2008/04/the-real-world-putin-in-libya>> [Žiūrėta 2016.04.29]

⁴⁰ Mark N. Katz, „The Russian-Libyan Rapprochement: What Has Moscow Gained“, 2008 <<http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/russian-libyan-rapprochement-what-has-moscow-gained>> [Žiūrėta 2016.04.28]

⁴¹ Tom Pfeiffer, „Gaddafi visits Russia on arms, energy drive“, 2008 <<http://www.reuters.com/article/us-libya-russia-idUSTRE49S90G20081030>> [Žiūrėta 2016.05.03]

⁴² Tradingeconomics, „Syria Balance of Trade 1983-2016“ <<http://www.tradingeconomics.com/syria/balance-of-trade>> [Žiūrėta 2016.04.22]

⁴³ Globalsecurity, „Syria-Russia Relations“, 2015 <<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/forrel-russia.htm>> [Žiūrėta 2016.04.20]

Arabų pavasarį patyrusių šalių autoritetas ženkliai krito. Ekonomikos kritimas, politinis nestabilumas, ateities nežinomybė – visa tai trukdė tokioms šalims kaip Egiptas ar Sirija pretenduoti į lyderystę regione, kaip tai buvo įmanoma taikos Artimuosiuose Rytuose metu.

Arabų regionas nepasižymi ypatingu stabilumu. Nuolatiniai karai praeityje, Vakarų kolonizatorių priespauda, etnokonfesiniai konfliktai – visa tai šiam regionui ne naujiena. Be vidinių faktorių regiono stabilumą ir geopolitinę situaciją stipriai veikia pasaulio politikos procesai ir permainos.

Veikiant pasauliniams procesams ir tendencijoms, Arabų regione ilgą laiką formavosi objektyvios prielaidos pereiti prie šiuolaikiškesnio santykių visuomenėje modelio, didesnio socialinio piliečių mobilumo, augimo (karjeros, ekonominio, dvasinio) galimybių atvėrimo sociumo nariams. Socialinės modernizacijos poreikis atsirado dėl ekonominės pastarųjų dešimtmečių raidos bei rinkos santykių tobulėjimo.

Kalbant apie pirmines Arabų pavasario Libijoje ir Sirijoje įvykių priežastis, derėtų paminėti labiausiai tikėtinas iš jų⁴⁴:

Pirmoji itin svarbi nepasitenkinimo priežastis buvo nedarbas, paveikęs išsilavinusius jaunosios populiacijos sluoksnius, neturinčius galimybės rasti deramą vietą gyvenime. Analizuojant, kas pirmas išėjo į Tuniso – ir dėl grandininės reakcijos – Kairo gatves, galima pastebėti, kad abiem atvejais tai buvo bedarbis jaunimas. Tunise nemažiau kaip 20 proc. aukštąjį išsilavinimą įgijusių žmonių taip ir nesusirado darbo. O kai vienas iš šių vargingų žmonių, jau tapęs vaisių pardavėju nedideliame mieste, tapo policijos savivalės auka, jis apipylė save benzinu ir susidegino⁴⁵. Taip degtukas, tiesiogine šio žodžio prasme, uždegė tikrą gaisrą, vėliau išplitusį ir į kitus regionus.

Antroji priežastis buvo vis didėjanti socialinė nelygybė tarp turtingų ir vargingų visuomenės sluoksnių. Tunisas nebuvo vargingiausia arabų pasaulio šalis. Tačiau vis daugiau nepasitenkinimo ir apmaudo sukėlė būtent kontrastas tarp pagrindinės masės ir valdančiosios viršūnės pajamų.

Šis pajamų skirtumas susijęs su **trečiaja** priežastimi – korupcija aukščiausiuose valdžios sluoksniuose.

Ketvirtoji priežastis – valdžios įsisenėjimas, nebaudžiamumas ir negebėjimas spręsti nepotizmo problemos. Zine El Abidine Ben Ali Tuniso prezidento pareigas ėjo nuo 1987 metų, t. y. 23 metus jis buvo reguliariai išrenkamas naujai kadencijai. Taip pat kaip ir valdančioji partija, kuri per kiekvienių parlamento rinkimus surinkdavo 80-90 proc. balsų.

---

⁴⁴ Richard Javad Heydarian, „The Economics of the Arab Spring“, 2011 <http://fpif.org/the_economics_of_the_arab_spring/> [Žiūrėta 2016.05.02]

⁴⁵ Marc Fisher, „In Tunisia, act of one fruit vendor sparks wave of revolution through Arab world“, 2011 <https://www.washingtonpost.com/world/in-tunisia-act-of-one-fruit-vendor-sparks-wave-of-revolution-through-arab-world/2011/03/16/AFjfsueB_story.html> [Žiūrėta 2016.05.03]

Penktąją priežastimi galima pavadinti neseniai praėjusią pasaulinę ekonomikos krizę, kuri neaplenkė ir Šiaurės Afrikos bei Artimųjų Rytų šalių. Šalių ekonomika nespėjo atsistatyti nuo krizės padarytos žalos, kai ją užklupo pilietinių neramumų banga, taip pat neigiamai paveikusi bendrą ekonominę ir politinę regiono padėtį.

1.2.3 Pilietinių karų išsižiebimo analogijos

Bašaro al Asado kovo mėn. pabaigoje pasiūlytos reformos nepadėjo nuslopinti protestuotojų. Asado klaida buvo suteikti teisėtvarkos pajėgoms visišką laisvę renkantis protestų slopinimo priemones, o šios, savo ruožtu, rinkosi agresyvius metodus. Birželio pirmoje pusėje karinės pajėgos įvykdė žiaurią operaciją nedideliame, 50 tūkst. gyventojų turinčiame mieste šalies šiaurės vakaruose, šalia Turkijos sienos. Anot oficialios versijos, kelias dienas miestą buvo užėmę sukilėliai, kurie nužudė 120 teisėtvarkos pareigūnų⁴⁶. Opozicijos versija, kurią išplatino Kataro televizija „Al Jazeera“, protesto akcijos buvo taikios, o policininkai ir kariškiai patys perėjo į protestuojančiųjų pusę. Dėl valdžios veiksmų šturmuojant miestą, į Turkiją pabėgo 4 tūkstančiai žmonių⁴⁷.

Antra stambi operacija vyko 2011 m. vasarą, kai buvo slopinamas sukilimas Hamoje – dideliame mieste, esančiame Sirijos centre. Šis miestas žinomas kaip „Brolių musulmonų“ namai. Ši religinė-politinė asociacija 1982 metais įvykdė ginkluotą sukilimą ir kuriam laikui sugebėjo užgrobti miestą. Ir šį kartą, nuo liepos 31 iki rugpjūčio 10 dienos miestas buvo sukilėlių rankose. Sukilėliai vykdė terorą prieš valstybės tarnautojus, teisėtvarkos tarnybų pareigūnus bei civilius Arabų socialistinio atgimimo partijos šalininkus.

Libijoje pilietinis karas prasidėjo 2011-ųjų metų vasario 18-20 dienomis. Neramumai užplūdo Kirenaika regione, kai sukilėliai užėmė Al-Baida miestą. Kariniai veiksmai buvo vykdomi ir Bengazyje. Vasario 20 dieną sukilėliams pavyko užimti karinę bazę miesto centre, ir miestas atsidūrė pilnoje sukilėlių kontrolėje. Dalis Libijos armijos perėjo opozicijos pusėn, kaip ir vidaus reikalų ministras generolas Abdel Fattach Junes. Pastarasis kvietė armiją jungtis prie sukilimo.

Vasario 20-ąją buvo paviešintas melagingas pranešimas, kuriame buvo teigiama, kad Libijos valdžia į protestų demonstracijos dalyvius šaudė iš kulkosvaidžių⁴⁸. Vėliau ši informacija nepasitvirtino, tačiau neabejotinai turėjo stiprų poveikį tiek šalies gyventojams, tiek tarptautinei bendruomenei. Vėliau aviacija subombardavo sukilėlių užimtą bazę Bengazio mieste. Protestų slopinimas išsivystė į pilnaverčius karinius veiksmus.

Analizuojant pilietinių karų išsižiebimų panašumus Libijoje ir Sirijoje, pastebima, kad abu šie

---

⁴⁶ Al Jazeera, „Syrian TV: Security officers killed in ambush“, 2011

<<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2011/06/201166152649439258.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]

⁴⁷ Justin Vela, „Thousands flee Syria across Turkish border“, 2011 <<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/thousands-flee-syria-across-turkish-border-2296485.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]

⁴⁸ Nabila Ramdani, „Libya protests: 'foreign mercenaries using heavy weapons against at demonstrators'“, 2011

<<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/libya/8336467/Libya-protests-foreign-mercenaries-using-heavy-weapons-against-at-demonstrators.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]

pilietiniai karai prasidėjo iš esmės nuo nekontroliuojamų pilietinio nepasitenkinimo demonstracijų eskalacijos iki karinių veiksmų. Abiem atvejais diktatoriška valdžia siekė kuo stipriau atgauti situacijos kontrolę, tačiau „persistengė“ su priemonių agresyvumu, panaudodama ginklus ir tuo pačiu eskaluodama konfliktą iki pilietinio karo.

1.2.4 Tarptautinių reakcijų panašumai

Valstybėse kilus pilietiniams neramumams, valdžiai pradėjus imtis represinių priemonių prieš taikius protestuotojus ir praliejus kraują, pagal atsakomybės ginti doktriną, tarptautinė bendruomenė privalo įsikišti ir imtis priemonių, kuriomis užkirstų kelią tolimesnėms aukoms. Įvykiai Libijoje ir Sirijoje reikalavo tarptautinės bendruomenės įsikišimo, tačiau doktrina suveikė tik Libijos atveju, kai buvo priimta JT Saugumo Tarybos rezoliucija 1973.

2011-aisiais metais pirmą kartą pavartota sąvoka *atsakomybė ginti* ir įvardinami trys elementai, apibrėžiantys ją – pareiga užkirsti kelią, reaguoti ir atkurti (angl. *responsibility to prevent, to react and to rebuild*). Ataskaitoje sakoma, jog tais atvejais, kai valstybė negali imtis priemonių, siekiant apsaugoti savo gyventojus, atsakomybė juos ginti tenka tarptautinei bendruomenei. Didžiausia atsakomybė tenka pačioms suverenioms valstybėms apsaugant gyventojus nuo masinių žudynių, etninių valymų, genocido ar kitų tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų⁴⁹.

Tik tais atvejais, kai valstybė negali arba nesiima veiksmų apginti savo piliečių nuo minėtų pažeidimų, atsakomybė tenka tarptautinei bendruomenei, kuri pirmiausiai turi išmėginti visas prevencines priemones, siekdama išspręsti konfliktą taikiai. Karinis įsikišimas įmanomas tik kraštutiniais atvejais, kai visos kitos priemonės (ekonominės, politinės, diplomatinės) išbandytos, ir privalo būti sankcionuotas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos. Tokiu atveju Taryba gali imtis veiksmų, kurių reikia tarptautinei taikai bei saugumui palaikyti arba atkurti.

Jau 2005-aisiais metais atsakomybės ginti doktrina galutinai užtvirtinama Jungtinių Tautų dokumente, kuris buvo priimtas po 2005-ųjų JT Pasaulinio Suvažiavimo (angl. *World Summit*)⁵⁰. Jame vienbalsiai visų valstybių narių patvirtinamos nuostatos, kad valstybės atsako už savo gyventojų apsaugą nuo genocido, karo nusikaltimų, etninių valymų ir nusikaltimų prieš žmoniją. Tarptautinei bendruomenei paliekama atsakomybė užtikrinti, kad būtų imtasi diplomatinių, humanitarinių ir kitų nekarinių priemonių vadovaujantis JT Chartijos VI, VIII skyriais siekiant išvengti minėtų nusikaltimų įgyvendinimo. Dokumentas taip pat skelbia, kad tarptautinė bendruomenė turi imtis savalaikių kolektyvių priemonių, patvirtintų JT Saugumo Tarybos sankcija, jei suvereni valstybė nesugeba pati apsaugoti savo gyventojų⁵¹.

⁴⁹ Renee Dopplick, „What is R2P and the Responsibility to Protect?“, 2009
<http://www.insidejustice.com/intl/2009/03/17/what_is_r2p/> [Žiūrėta 2016.05.03]

⁵⁰ Ten pat.

⁵¹ United Nations, „Resolution adopted by the General Assembly 60.1. 2005 World Summit Outcome“ (A/RES/60/1). New York: United Nations, 2005.

Nuo tada tarptautinėje praktikoje pradėta remtis pareigos ginti doktrina: tarp šios doktrinos praktinio pritaikymo pavyzdžių yra darbe nagrinėjamas Libijos atvejis, o Sirijos atžvilgiu ji nebuvo pritaikyta.

2. RUSIJOS UŽSIENIO POLITIKOS KAITOS IR DISKURSO EMOCIJŲ ANALIZĖ

2.1 Rusijos užsienio politikos dinamika

2.1.1 Rusijos išorės politika Libijos atveju

Rusijos pozicija Libijos atžvilgiu kardinaliai skyrėsi nuo prieš tai Arabų pavasario paveiktų valstybių – Tuniso, Egipto, Bahreino ir Jemeno – kur Rusija mažiau reiškė savo nuomonę apie susirėmimus tarp valdžios ir opozicijos. Libijos neramumų pradžioje 2011-ųjų metų vasario viduryje beveik niekuo nesiskyrė nuo jos pareiškimų Tuniso ir Egipto atžvilgiu. Šalies vidaus krizei įgaunant pagreitį ir didėjant smurtui prieš protestuotojus, Rusija pradėjo kritikuoti Libijos valdžią ir kalbėti griežtesniu tonu. Jau vasario 26 d. Rusija pritarė⁵² JTO Saugumo Tarybos rezoliucijai 1970, kuria buvo įvestos sankcijos Kadafio valdomai Libijai, kurios esmė – ginklų tiekimo embargas šaliai. Kaip darbe jau buvo minėta, Rusija susilaikė JTO Saugumo Tarybos balsavimo dėl rezoliucijos 1973 metu, dėl ko buvo įmanoma NATO intervencija.

Tarp priežasčių, kodėl Rusija atsisakė blokuoti rezoliuciją pasinaudodama savo *veto* teise JTO Saugumo Taryboje dėl Libijos, yra ne tik emocinis fonas, nagrinėjamas šiame darbe. Tarp jų yra ir paties M. Kadafio kaltė: jis savo kalbose sukilėlių atžvilgiu vartojo terminologiją, leidusią suprasti, kad atsikovojęs sukilėlių užimtus miestus, su jais susidoros⁵³. Prie aplinkybių, lėmusių Rusijos neutralią poziciją, yra ir Arabų lygos ir tarptautinės bendruomenės sprendimas⁵⁴ pasmerkti M. Kadafį, todėl Rusijai nebuvo itin patraukli teorinė situacija, kai ji vienintelė palaikytų diktatorių. Maža to, D. Medvedevas tuo metu galėjo pasigirti šiltais santykiais su JAV, o *veto* teisės panaudojimas toje situacijoje kirstųsi su to meto Rusijos-JAV santykių logika.

Iš karto po NATO operacijos pradžios Libijoje Rusija ėmė kritikuoti aljansą ir jo veiksmus šalyje dėl neproporcingo jėgos naudojimo ir pernelyg plačios rezoliucijos traktavimo. Operacijai vykstant, Rusija nusprendė padėti išspręsti kilusią krizę pasiūlydama to meto Libijos lyderiui M. Kadafiui sėsti už derybų stalo su opozicija ir tartis dėl tolimesnio šalies likimo bei valdžios perdavimo. Šie Rusijos ir kitų šalių bandymai apčiuopiamų rezultatų nedavė, o jau 2011 m. rugsėjo mėn. Kremlius pripažino Laikinąją nacionalinę tarybą kaip vienintelį legitimumą Libijos tautos atstovą po to, kai opozicija sugebėjo užimti Libijos sostinę Tripolį.

⁵² UN, „In Swift, Decisive Action, Security Council Imposes Tough Measures on Libyan Regime, Adopting Resolution 1970 in Wake of Crackdown on Protesters“, 2011 <<http://www.un.org/press/en/2011/sc10187.doc.htm>> [Žiūrėta 2016.04.29]

⁵³ Kareem Fahim, „Qaddafi’s Grip on the Capital Tightens as Revolt Grows“, 2011 <<http://www.nytimes.com/2011/02/23/world/africa/23libya.html?pagewanted=all>> [Žiūrėta 2016.04.29]

⁵⁴ France24, „Arab League condemns Gaddafi crackdown, considers no-fly zone“, 2011 <<http://www.france24.com/en/20110302-arab-league-moussa-libya-catastrophic-rejects-foreign-military-intervention-cairo-gaddafi>> [Žiūrėta 2016.04.29]

2.1.2 Rusijos išorės politika Sirijos atveju

Nuo pat 2011-ųjų metų kovo vidurio, kai prasidėjo protestai prieš valdžią Damaske, Rusija palaiko Siriją. Maskva jau tris kartus (2011 m. spalį⁵⁵, 2012 m. vasarį⁵⁶ ir 2012 m. rugpjūtį⁵⁷) spėjo užblokuoti JTO Saugumo Tarybos rezoliucijas, pasmerkiančias Sirijos valdžios veiksmus. Rusija nuo pat konflikto pradžios tvirtino, jog ji į situaciją Sirijoje žiūri išskirtinai remdamasi tarptautinės teisės principais ir JTO Chartija. Daugiausiai dėmesio ji atkreipia į principą nesikišti, ypač panaudojant jėgą, į valstybių vidaus reikalus.

Veto teise Rusija naudojosi tiek dėl to, kad rezoliucijos, Kremliaus požiūriu, buvo nesubalansuotos, kadangi buvo nukreiptos tik prieš Damaską kaltinant tik jį kraujo praliejimu, tiek dėl nerimo, jog, kaip ir Libijos atveju, rezoliucijos gali būti pernelyg plačiai interpretuotos norint sukurti prielaidas tarptautiniam įsikišimui į Sirijos vidaus konfliktą. Maskva laikosi tvirtos nuomonės, jog teisingas konflikto sprendimo būdas yra vienintelis – politinis dialogas tarp valdžios ir opozicijos. Taip Maskva siekia užtikrinti, kad patys sirai galėtų spręsti savo valstybės likimą, o ne išorės jėgos, pasak Rusijos, palaikančios tik vieną kariaujančią pusę. Tam tikslui pasiekti į Maskvą ne kartą rinkosi Sirijos režimo ir opozicijos atstovai⁵⁸.

Kremlius taip pat remiasi regione įtakingos Arabų lygos nuomone. Rusija, vos Arabų lygai 2011 m. lapkričio 2 d. pateikus savo pasiūlymą⁵⁹, kurio pagrindas smurto sustabdymas nepriklausomai nuo to, kas tą smurtą sukėlė, iš karto jį palaikė. Pasiūlyme taip pat buvo numatyta, jog nacionalinis dialogas turi būti vykdomas tik tarp pačių sirų be išorinių veiksmų įtakos.

2.2 Rusijos diskurso emocijų analizė

2.2.1 Diskurso Libijos atžvilgiu analizė

1. Data: 2011.02.25

Citata: Moscow warns Libyan regime against using force in civilian uprising

(Medvedev) has issued a harsh warning to the Libyan authorities urging Muammar Gaddafi to stop the brutal crackdown on anti-government protesters. He sued a special address dedicated to the Libyan unrest. It reads that Russia calls upon the Libyan authorities not to allow any further aggravation of the

⁵⁵ Colum Lynch, „Russia, China block Syria resolution at U.N.“, 2011 <https://www.washingtonpost.com/world/national-security/2011/10/04/gIQArCFBML_story.html> [Žiūrėta 2016.04.30]

⁵⁶ Anthony Shadid, „Russia and China Block U.N. Action on Crisis in Syria“, 2012 <<http://www.nytimes.com/2012/02/05/world/middleeast/syria-homs-death-toll-said-to-rise.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]

⁵⁷ Denis Corboy, „Russia's Veto Diplomacy“, 2012 <<http://www.nytimes.com/2012/08/15/opinion/russias-veto-diplomacy.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]

⁵⁸ RT, „Syrian gov, opposition to meet for talks in Moscow - Assad's aid“, 2014 <<https://www.rt.com/news/212183-syria-talks-opposition-moscow/>> [Žiūrėta 2016.04.30]

⁵⁹ Nada Bakri, „Arab League Says Syria Accepts Its Plan for Talks; Protesters Are Skeptical“, 2011 <<http://www.nytimes.com/2011/11/03/world/middleeast/arab-league-says-syria-accepts-plan-for-talks.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]

situation and destruction of the civilian population. Otherwise, the statement reads, such actions would be qualified as a crime with all consequences that could lead from it. „Moscow is seriously worried by the events that are taking place in Libya,” the statement reads. „The deepest regret is caused by media reports about numerous casualties among civil population. Russia denounces the use of force against civilians sanctioned by the country’s authorities,” the presidential statement reads.⁶⁰

Vertimas: Maskva perspėja Libiją nenaudoti jėgos prieš sukilusius civilius

(Medvedevas) pateikė griežtą perspėjimą Libijos vadovybei skatindamas Muamarą Kadafį sustabdyti žiaurų protestuotojų vaikymą. Libijos neramumams buvo skirtas atskiras pranešimas. Jame teigiama, kad Rusija kviečia Libijos vadovybę pademonstruoti santūrumą ir neleisti didesnės situacijos eskalacijos ir civilinės populiacijos naikinimo. Kitaip, teigiama pranešime, tokie veiksmai bus vertinami kaip nusikaltimas su visomis galimomis pasekmėmis. „Maskva yra rimtai susirūpinusi dėl įvykių Libijoje. Labiausiai apgailestaujama dėl žiniasklaidos pranešimų apie daugybę civilių aukų. Rusija smerkia valdžios sankcionuotą jėgos panaudojimą prieš civilius asmenis.“

Analizė: Šioje citatoje D. Medvedevas demonstruoja neigiamas emocijas Libijos atžvilgiu (angl. harsh – griežtas), girdimas grasinimas „nusikaltimo pasekmėmis“. Neigiamos emocijos Libijos vadovybės adresu šiuo atveju atitinka JT Saugumo Tarybos bei tarptautinės visuomenės emocijas. Akivaizdu, kad Medvedevas nori parodyti, jog šiuo metu palaiko jų strategijas ir intencijas. Šiuo atveju demonstruojama teigiama emocija – viltis būti „priimtam“ kaip vakarietiškam politikui.

2. Data: 2011.02.25

Citata: Putin warned Western countries against attempts of meddling in the Arab world to try to impose democracy. (Putin) said that previous efforts along those lines had led to victories for governments the West is now fighting to contain.

„Today, we say we're concerned about things happening in Libya. But the North African cell of Al-Qaeda is also concerned about what is happening in Libya. Do you think this is a coincidence?” the Russian PM asked.

„I would like to go back in history a little bit. The former leader of the Iranian revolution – where did he live?! He lived in Paris and as a whole he was supported by the Western community. Now the entire Western community fights against the Iranian nuclear program,“ Putin pointed out.

„I remember just recently our partners were very active in supporting democratic elections in the Palestinian autonomy. And Hamas won. And immediately they declared Hamas a terrorist organization and started fighting against it. We need to give people a chance to determine their future themselves. We

---

⁶⁰ RT, „Moscow warns Libyan regime against using force in civilian uprising“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/medvedev-gaddafis-actions-crimes/>> [Žiūrėta 2016.04.28]

need to give them an opportunity to take a natural way without any foreign interference to build their future,“ he concluded⁶¹.

Vertimas: Putinas perspėjo Vakarų šalis nebandyti kištis į Arabų pasaulio reikalus mėginant įvesti ten demokratiją. Jo teigimu, ankstesni tokie mėginimai baigėsi pergale tų valdžių, su kuriomis Vakarai dabar kovoja bandydami jas sutvardyti.

„Šiandien sakome, kad esame susirūpinę įvykiais Libijoje. Bet Šiaurės Afrikos „Al-Qaeda“ grupei taip pat rūpi, kas vyksta Libijoje. Ar manote, kad tai sutapimas?“, – klausė Rusijos ministras pirmininkas.

„Norėčiau priminti praeities įvykius. Buvęs Irano revoliucijos lyderis – kur jis gyveno? Jis gyveno Paryžiuje ir buvo remiamas Vakarų bendruomenės. Dabar visa Vakarų bendruomenė kovoja prieš Irano branduolinę programą“, – pažymėjo V. Putinas.

„Atmenu, kaip visai neseniai mūsų partneriai labai aktyviai palaikė demokratiškus rinkimus Palestinos autonomijoje. Ir „Hamas“ nugalėjo. Ir tuoj pat jie pavadino „Hamas“ teroristine organizacija ir pradėjo prieš juos kovoti. Turime suteikti žmonėms šansą patiems nulemti savo ateitį. Turime duoti galimybę statyti savo ateitį per natūralų procesą, be išorinio įsikišimo“, – užbaigė jis.

Analizė: Šioje citatoje Putinas akcentuoja „nesikišimą“ įvardindamas tai kaip pavojingą veiksmą. Akivaizdi paralelė su paties Putino ne kartą išsakyta retorika dėl Vakarų kišimosi į Rusijos vidaus reikalus. „Pavojingumui“ argumentuoti naudojami istoriniai įvykiai. Jau čia iš retorikos matyti, kad premjero ir prezidento nuomonės dėl šio konflikto skiriasi. Kaip tai neretai būna V. Putino interviu metu, jis pateikia istorinę argumentaciją, pavyzdžius, tarsi demonstruodamas, kaip gerai yra informuotas. Vakarams „užkraunama“ atsakomybė už „Hamas“ ir Iraną. Klausytojui keliamas įspūdis, kad teiginys apgalvotas, patvirtintas istorinių pavyzdžių, vadinasi – teisingas. Šiuo atveju tai gynybinė reakcija su silpnai neigiamu emociniu atspalviu.

---

⁶¹ RT, „West must allow self-determination for Libya - Putin“, 2011 <<https://www.rt.com/news/ten-day-protest-lybia/>> [Žiūrėta 2016.04.29]

3. Data: 2011.03.14

Citata: President Dmitry Medvedev has signed a decree banning entry to Russia as well as transit through its territory to Libyan leader Muammar Gaddafi, his family and high-ranking aides.

The ban refers to Gaddafi, nine members of his family and six people from his inner circle, including the Libyan Defense Minister, the Head of Gaddafi's personal security, and the Head of the Liaison Office of the Revolutionary Committees. In addition, the decree freezes any financial assets belonging to Gaddafi, his four sons and daughter Aisha which are owned or controlled in Russia.

Lavrov: *"We want to understand what the Arab states actually want to see"; „The decision on introducing a no-fly zone can only be made by UN Security Council”, Lavrov stressed. He added that the council would thoroughly examine “all the ideas that may be submitted to the top authority in international peacekeeping and security”⁶².*

Vertimas: Prezidentas Dmitrijus Medvedevas pasirašė dekretą, draudžiantį Libijos lyderiui Muamarui Kadafiui, jo šeimai bei jam artimiems aukšto rango valdžios atstovams įvažiuoti į Rusiją ar kirsti Rusijos teritoriją tranzitu.

Šis draudimas galioja Kadafiui, devyniems jo šeimos nariams bei šešioms žmonėms iš jo artimiausios aplinkos, tarp jų ir Libijos Krašto apsaugos ministrui, asmeninės Kadafio apsaugos vadovui ir Revoliucinio komiteto atstovų biuro vadovui. Taip pat šiuo dekretu užšaldomi visi finansiniai aktyvai, priklausantys Kadafiui, jo keturiems sūnums bei dukrai Aišai, esantys Rusijoje.

Lavrovas: „Norime suprasti, ką būtent Arabų valstybės nori pamatyti”; „šis sprendimas įvesti neskraidymo zoną gali būti priimtas tik JT Saugumo Tarybos”, pabrėžė Lavrovas. Jis pridėjo, kad Taryba giliai išnagrinėtų „visas idėjas, siūlomas asmenims, atsakingiems už tarptautinį saugumą ir taikos palaikymą“.

Analizė: *Medvedevas toliau plėtoja Vakarų pageidaujamą retoriką. Čia jis ne tik demonstruoja siekį „judėti su Vakalais“, bet ir užkerta Kadafiui ar jo artimajai aplinkai kelią ieškoti prieglobsčio ar išsigrūninti savo aktyvus Rusijoje. Išlaikomos teigiamos emocijos Vakarų atžvilgiu ir neigiamas Libijos vertinimas. Tuo tarpu Lavrovas (Rusijos užsienio reikalų ministras) demonstruoja pasiryžimą analizuoti alternatyvius pasiūlymus iš Saugumo Tarybos narių, tikėtina, su potekste „esamas sprendimas nėra idealus“.*

4. Data: 2011.03.17

Citata: Churkin: Moscow did not completely agree with the resolution, they had chose to abstain in the vote, rather than veto it, as they were "persistent firm advocates of the protection of the civilian population."

---

⁶² RT, „Gaddafi barred from entering Russia“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/gaddafi-entry-ban-decree/>> [Žiūrėta 2016.04.29]

"Guided by this basic principle, as well as by common humanitarian values which we share with both the co-sponsors and the other Security Council members, Russia did not prevent the adoption of this resolution. However, we are convinced that the quickest way to ensure robust security for the civilian population for the long-time civilisation situation in Libya is an immediate cease fire"⁶³.

Vertimas: Čurkinas: Maskva nepritarė rezoliucijai, bet ir nevetavo jos - nuo balsavimo buvo susilaikyta. Atstovų teigimu, toks sprendimas priimtas civilinės populiacijos saugumo labui.

„Remiantis šiuo paprastu principu bei visuotinai priimtinomis humanitarinėmis vertybėmis, kurios aktualios tiek mums, tiek kitiems Saugumo Tarybos nariams, Rusija nesipriešino šios rezoliucijos priėmimui. Tačiau esame įsitikinę, kad greičiausias būdas užtikrinti civilinės populiacijos saugumą Libijoje ilgam laikui yra paliaubos”.

Analizė: Čurkinas renkasi nekonkrečią retoriką („nevisiškai“) tikslingai. Tai suteikia galimybę tiek nedemonstruoti nesutikimo su JT ST, tiek vėliau, esant reikalui, turėti argumentą prieš JT ST. Pasisakoma už taikius sprendimo būdus, tačiau emocijos praktiškai neutralios.

5. Data: 2011.03.18

Citata: Churkin: the blame for “humanitarian consequences” following any military action will be on the shoulders of those involved in such operations.

"Responsibility for inevitable humanitarian consequences caused by excessive use of outside force in the Libyan situation would be fully born by those who resorted to such actions," Churkin told reporters following the Security Council vote.

The Russian ambassador warned that some provisions of the resolution may result in a large-scale use of force.

"They potentially open the door for a large-scale military intervention," Churkin said. "During our discussion, assurances were voiced about the absence of such intentions. We take them into account."

The ambassador added that no explanations were provided as to how the no-fly zone would be enforced and "what will be the rules and limits of the use of force."

Asserting that Russia did not veto the resolution as it was "guided by the necessity to protect civilians and by general humanitarian values," he remained convinced that "an immediate ceasefire is the shortest way to reliable security of the peaceful population and long-term stabilization in Libya."⁶⁴

---

⁶³ RT, „UN allows ‘all necessary means’ to be taken in Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/news/un-military-intervention-libya/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

⁶⁴ RT, „Russia warns of "full-scale military action" following Security Council vote on Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/libya-russia-security-council-un/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

Vertimas: Dėl bet kokių humanitarinių pasekmių kalti yra karinių operacijų dalyviai, kurie savo veiksmais tas pasekmes ir sukėlė. „Atsakomybė už perdėtos jėgos naudojimo sukeltas humanitarines pasekmes Libijoje tenka tiems, kurie tokių neišvengiamai pavojingų veiksmų ir ėmėsi.“

Rusijos ambasadorius pabrėžė, kad kai kurių rezoliucijos punktų realizavimas gali pareikalauti didelio masto jėgos panaudojimo. „Jos potencialiai atveria kelią didelio masto karinei intervencijai“, teigė Čurkinas. „Mes, be abejo, atsižvelgsime į diskusijoje išsakytus tikinimus, kad tokių intencijų iš tiesų nėra“, sakė Čurkinas.

***Analizė:** Praėjus tik dienai po ankstesnio pranešimo, Čurkinas pakeitė savo retoriką. Kategoriškai skiriama kaltė (jau ne tik atsakomybė) karinių operacijų dalyviams. Jis primena diskutuojantiems, kad buvo aiškiai pasakyta apie tai, jog nebus didelio masto karinės intervencijos. Suvokiama, kad tai nepaveiks įvykių eigos, tačiau tai yra puiki proga sugeneruoti komentary, į kuriuos vėliau galima bus besti pirštu ir sakyti: „Rusija iš pat pradžių buvo prieš“. Emocijos neigiamos, vertinimai neigiami.*

6. Data: 2011.03.21

Citata: Russia did not veto in UN to protect Libyan civilians - Medvedev

Medvedev: “I do not think this resolution is wrong”. “All that is going on in Libya is connected with outrageous behavior of Libya’s authorities and the crimes that were completely against their own people. We must not forget about it. Everything else is simply a consequence,” the president said.

Dmitry Medvedev expressed hope that the coordinated effort of the international community will result in peace in Libya and also that the conflict will not spread over African territory and to the territory of other states. At the same time, the Russian leader completely ruled out Russia’s participation in the Libyan operation, both in the air and on land.

“We will not take part in any operations to close the airspace, we will not send any contingents if, God forbid, this operation would eventually be the land one, which I cannot exclude today,” Medvedev told reporters. According to the president, one should be cautious in assessing the situation in Libya. “It’s unacceptable to use terms that will essentially lead to a collision of civilizations like 'crusades' and the like,” Itar-Tass quoted him as saying. “This is unacceptable.”⁶⁵

Vertimas: „Nemanau, kad rezoliucija bloga. Viskas, kas vyksta Libijoje, yra susiję su iššaukiančiu Libijos vadovybės elgesiu ir su nusikaltimais, vykdytais prieš savo tautą. Turime to nepamiršti. Visa kita – tik pasekmės“, kalbėjo prezidentas. Dmitrijus Medvedevas išreiškė viltį, kad koordinuotų tarptautinės bendruomenės pastangų rezultatas bus taika Libijoje ir kad konfliktas nesiplės per Afrikos teritoriją į kitas valstybes.

---

⁶⁵ RT, „Russia did not veto in UN to protect Libyan civilians - Medvedev“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/medvedev-un-resolution-lybia/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

Tuo pačiu metu Rusijos vadovas visiškai atmetė Rusijos dalyvavimo Libijos operacijoje tikimybę tiek ore, tiek sausumoje. „Nedalyvausime jokiose operacijose, kurių tikslas - uždaryti oro erdvę, nesišimsime savo žmonių, jei, Dieve apsaugok, ši operacija virstų sausumos operacija, nors tokios galimybės šiuo metu atmesti negaliu.”

***Analizė:** Raktiniu momentu, kai vyko balsavimas už rezoliuciją, Medvedevas pasirinko ne vetuoti ją, bet susilaikė nuo balsavimo. Visa atsakomybė/kaltė perkeliama ant Libijos režimo. Kalboje pastebimas tam tikras prieštaravimas – viena vertus, Medvedevas tvirtina, kad rezoliucija „nėra bloga“, t. y. vertina ją teigiamai, kita vertus – neatmeta operacijos sausumoje galimybės, nors anksčiau tokią galimybę vertino itin kritiškai. Emocija Vakarų atžvilgiu neutrali, labiau teigiama, jų veiksmai teisinami.*

7. Data: 2011.04.13

Citata: Libya out of control

(Medvedev) said he blames NATO as well as Gaddafi and the rebels for the situation in Libya spiraling out of control,” *Gaddafi does not control the situation because the country is convulsed by civil war, and many of his actions may be qualified as crimes. NATO does not control the situation either, because it does not have a mandate to carry out large-scale operations for obvious reasons,”* said Medvedev. *“And the no-fly zone operation has acquired very unusual features, because in fact it turned out to be the use of force. However, no result has been obtained, and as far as I understand, everybody has different plans in this regard... The rebels do not control the situation because they do not have enough forces, means or possibilities. The situation has already got out of control and it’s very sad.”* *“One should understand that the viability of the Libyan state itself is now at stake. What will we, I mean the international community and certainly the people of Libya, have – a single Libya or several states governed by puppet governments, and even by nobody or by radicals, extremists? This threat is quite realistic.”*⁶⁶

Vertimas: Libija nekontroliuojama

Medvedevas kaltina tiek NATO, tiek Kadafį ir sukilėlius dėl Libijos situacijos nekontroliuojamos eskalacijos. „Kadafis nevaldo situacijos, nes šalį taso pilietinis karas, ir daugybė jo veiksmų gali būti vertinami kaip nusikaltimai. NATO taip pat nekontroliuoja situacijos, nes dėl akivaizdžių priešasčių neturi leidimo vykdyti plataus masto operacijų”, - sakė Medvedevas.

„Neįprastų bruožų įgavo neskraidymo zonos įvedimas. Jis pasirodė esąs jėgos panaudojimas. Tačiau rezultatų nepasiekta ir, kiek aš suprantu, visi šiuo atžvilgiu turi skirtingų planų. Sukilėliai nekontroliuoja situacijos, nes neturi pakankamai pajėgų, priemonių ar galimybių. Situacija jau nekontroliuojama ir tai

⁶⁶ RT, „Libya out of control – Medvedev“, 2011 <<https://www.rt.com/news/libya-control-medvedev-situation/>> [Žiūrėta 2016.04.29]

labai liūdna.“ „Derėtų suprasti, kad grėsmė kyla Libijos valstybės išgyvenimui. Ką mes, tarptautinė bendruomenė ir Libijos žmonės, turėsime – vientisą valstybę ar kelias valstybes, valdomas statytinių vyriausybių, ar niekieno, ar radikalų, ekstremistų? Pavojus yra realus.”

***Analizė:** Medvedevas apkaltina visus įvykių dalyvius situacijos eskalacija, neigiamai vertinama neskraidymo zonos įvedimo realizacija. Tačiau nesulaukiama griežtos retorikos, naudojamos pakankamai švelnios formuluotės. Situaciją Medvedevas santūriai įvertina kaip „liūdną“. Rusijos lyderis vengia konkrečiai išsakyti, kad NATO viršijo rezoliucijos ribas. Emocijos šiuo atveju silpnai neigiamos NATO atžvilgiu, neigiamos Libijos vadovybės ir sukilėlių atžvilgiu. Jaučiama silpna emocijų kaita lyginant su ankstesniu pasisakymu.*

8. Data: 2011.04.14

Citata: Medvedev: Just like other members of BRICS, Russia is very concerned about the situation in Libya and causality of civilians. It is our shared idea that the situation in Libya could only be resolved through political and diplomatic approaches," the Russian president said.

Medvedev, saying that NATO intervention in Libya represents a “dangerous tendency,” said the western coalition in Libya should not be guided in their actions by the “arbitrary interpretations given by individual states.” "Resolutions adopted by the UN Security Council ought to be obeyed in compliance with their letter and spirit," the Russian leader said, “not according to arbitrary interpretations given by individual states.” Medvedev then expressed his concern about NATO participating in the “military operation” in Libya, yet nothing was said about its participation in the resolution vote.

"As a result, we got, effectively, a military operation," he said. "It is not a land operation, but it continues in the air and involves a whole number of countries. NATO, as a military bloc, joined it at a certain point, but the resolution says nothing about it.”

“If this situation continues, it will turn into a dangerous tendency," Medvedev warned⁶⁷.

Vertimas: BRICS vadovų susitikimas

Medvedevas: „Kaip ir kiti BRICS nariai, Rusija susirūpinusi dėl situacijos Libijoje ir civilių piliečių aukų. Visi sutinkame, kad situacija Libijoje gali būti išspręsta tik pasitelkiant politines bei diplomatines priemones”, kalbėjo Rusijos prezidentas.

Medvedevas, sakydamas, kad NATO intervencija Libijoje rodo „pavojingą tendenciją”, paminėjo, kad Vakarų koalicija Libijoje neturėtų vadovautis „laisvomis tam tikrų valstybių interpretacijomis”.

„Rezoliucijos, priimtos JTO Saugumo Tarybos, turėtų būti laikomasi pilnai“, kalbėjo Rusijos lyderis.

---

⁶⁷ RT, „China calls for boosting strategic partnership with Russia“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/china-hu-russia-medvedev-brics/>> [Žiūrėta 2016.04.29]

Medvedevas išreiškė susirūpinimą dėl NATO dalyvavimo „karinėje operacijoje“ Libijoje, nors apie NATO dalyvavimą JTO Saugumo Tarybos priimtoje rezoliucijoje 1973 nėra užsiminta.

„Galiausiai turime, iš esmės, karinę operaciją“, – sakė Medvedevas. „Tai ne sausumos operacija, tačiau ji vyksta ore, į ją įtraukta nemažai šalių. NATO, kaip militaristinis blokas, prisijungė tam tikru metu, tačiau apie tai rezoliucijoje nekalbama. Jei tai tęsis, tai taps pavojinga tendencija.“

***Analizė:** Nors demonstruojamas nepasitenkinimas NATO veiksmis, retorika išlieka švelni. Medvedevas ramiai konstatuoja faktą, vengia konfrontacijų, nesikreipia tiesiogiai į adresatą. Argumentacijos pobūdis oficialus, jis vengia sukelti emocijas kitiems, nepersonifikuoja civilių aukų. Neskiriama kaltė, tiesiog vertinama esama situacija. Emocija silpnai neigiama, tačiau pastebima baimė iškelti konkrečius klausimus ir kalbėti konkrečiomis kategorijomis.*

9. Data: 2011.04.15

Citata: No UN mandate for Libyan ground operations, regime change

Lavrov said that the UN Security Council Resolution 1973 does *not provide a mandate for ground operations in Libya, nor should NATO be aiming* for a regime change.

Addressing a news conference on Friday, Lavrov expressed concern that NATO was exceeding its UN mandate: "Today we see actions that in a number of cases go beyond the framework drawn by the UN Security Council," he said. "There is talk already that Resolution 1973 can even be used for a ground operation. However, the resolution does not imply such actions. The Security Council has not authorized such actions"⁶⁸.

Vertimas: JT nesuteikia leidimo operacijoms sausumoje, taip pat NATO nederėtų tikėtis valdžios pasikeitimo. Lavrovas kalbėjo, kad JT Saugumo Tarybos rezoliucija nr. 1973 nesuteikia leidimo vykdyti sausumos operacijų Libijoje. Kalbėdamas konferencijoje, Lavrovas pareiškė susirūpinimą tuo, kad NATO viršija JT įgaliojimus.

„Šiandien matome veiksmus, kurie daugeliu atveju viršija JT Saugumo Tarybos nubrėžtas ribas. Jau kalbama, kad Rezoliucija 1973 gali būti taikyta sausumos operacijoms. Tačiau rezoliucija tokių veiksmų neimplikuoja, ir Saugumo Taryba tokių veiksmų neleidžia.“

***Analizė:** Lavrovas, skirtingai nei šalies vadovas, kalba konkrečiomis kategorijomis. Jis aiškiai nurodo, kad NATO įgaliojimai riboti ir kad jis numato galimus NATO planus verčiau keisti valdžią, o ne stengtis numalšinti konfliktą. Lavrovas siekia ne sukelti emocijas, bet veikia „perspėja“ oponentus. Citatoje matomas ryškus kategoriškas neigiamas vertinimas, argumentacija visiškai oficiali. Kaltė iš*

---

⁶⁸ RT, „No UN mandate for Libyan ground operations, regime change – Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/nato-russia-berlin-lavrov-rogozin/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

anksto skiriama NATO. Emocija neigiama. Pastebėtina, kad ministro retorika kategoriškesnė („...daugeliu atveju viršija...“) ir prasilenkia su Medvedevo „metodais“.

10. Data: 2011.04.15

Citata: UN resolution must not be "artistically interpreted"

Medvedev: „*The resolution itself is absolutely normal but the resolution must be complied with and no one should try to exceed its mandate. This is a very dangerous tendency in international relations,*” Medvedev said about Resolution 1973.

“*The Security Council resolutions must be fulfilled in accordance with their letter and spirit and not in accordance with free interpretations given by certain states,*” the Russian leader said⁶⁹.

Vertimas: JT rezoliucija neturėtų būti „meniškai interpretuojama“

Medvedevas: „Rezoliucija savaime yra visiškai normali, tačiau rezoliucijos turi būti laikomasi, ir niekas neturėtų mėginti viršyti savo įgaliojimų. Tai labai pavojinga tendencija tarptautiniuose santykiuose”, komentavo 1973 rezoliuciją Medvedevas. „Saugumo Tarybos rezoliucijos turi būti vykdomos remiantis jų tekstu, o ne laisvomis interpretacijomis.”

Analizė: Šioje citatoje matomas nežymus Medvedevo tono pasikeitimas. Nors ir stengdamasis nepažeisti visos rezoliucijos (tai reikštų JT ST kritiką), jis kalba apie „šalis“, kurios laisvai interpretuoja rezoliuciją. Matoma, kad jis vis dar vengia agresyvesnių poveikio metodų – tiesioginio kaltės, atsakomybės skyrimo konkretiems subjektams, emociškos kalbos, kategoriškų teiginių. Užsimenama apie „pavojingą tendenciją“, kas gali būti vertinama kaip įspėjimas. Emocijos neigiamos, tačiau reiškiamos neintensyviai.

11. Data: 2011.04.27

Citata: Putin stated that the coalition has no legal right to execute the Libyan leader as it is against international law. He pointed out that UN Security Council resolution 1973 allowed for enforcing a no-fly zone over the North African state. But the coalition forces are “bombing palaces” every night.

On Wednesday, answering Swedish journalists’ questions, the Russian premier observed that there is a contradiction between the care for human rights proclaimed in the world and the ease of making decisions on use of force in one or another state.

“Don’t you see that there are serious contradictions between words and practice in international relations?” he said. “Everything should be done to remove this misbalance”.

One of the questions referred to NATO’s eastward expansion. Putin said that the alliance’s enlargement causes concern in Moscow. He observed that NATO is a military-political bloc, a defense

---

⁶⁹ RT, „UN resolution must not be "artistically interpreted“ – Russian envoy to NATO“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/envoy-nato-resolution-artistically/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

structure and "any country must react accordingly, seeing a military infrastructure approaching its borders," cites Interfax. As for Sweden's participation in the military mission in Libya, Putin said that it is "a sovereign choice of a state"⁷⁰.

Vertimas: Putino teigimu, koalicija neturi teisės įvykdyti mirties bausmę Libijos lyderiui, nes tai prieštarauja tarptautinei teisei. Jis pažymėjo, kad JT Saugumo Tarybos rezoliucija 1973 leido paskelbti neskraidymo zoną virš Libijos, tačiau koalicijos pajėgos „bombarduoja“ ją kiekvieną naktį.

Trečiadienį, atsakinėdamas švedų žurnalistui, Rusijos premjeras pastebėjo, kad egzistuoja prieštaravimas tarp rūpinimosi žmonių teisėmis, skelbiamu visame pasaulyje, ir lengvumu, su kuriuo priimami sprendimai naudoti jėgą vienoje ar kitoje valstybėje.

„Argi nematote, kad tarptautinėje politikoje yra rimti prieštaravimai tarp žodžių ir veiksmų?“ – klausė jis. „Viskas turėtų būti daroma, kad būtų disbalansas būtų sumažintas arba pašalintas.“

Vienas iš klausimų buvo skirtas NATO ekspansijai į Rytus. Putinas teigė, kad aljanso plėtra kelia Maskvai susirūpinimą.

Jis pastebėjo, kad NATO yra karinis-politinis blokas, gynybinė struktūra, ir „bet kuri šalis turi reaguoti atitinkamai, kai mato, kad prie jos sienų artėja karinė infrastruktūra“. Kalbėdamas apie Švedijos dalyvavimą karinėje misijoje Libijoje, Putinas pakomentavo, kad tai „suverenus valstybės pasirinkimas“.

Analizė: *Putinas savo pranešimu netiesiogiai demonstruoja teigiamas emocijas Libijai. Jis nekategoriškai atkreipia dėmesį į prieštaravimus tarp NATO įgaliojimų ir jų realių veiksmų, užduodamas klausimą „Argi nematote..?“ – toks retorinis veiksmas skirtas sukelti klausytojo empatijai ir padeda teiginiui nuskambėti nereikalaujančiu tolimesnio įrodinėjimo. Emocijos – neigiamos.*

12. Data: 2011.05.18

Citata: Russia wouldn't support resolution on Syria

Medvedev stated that Moscow would not support a resolution on Syria similar to those recently passed by the United Nations on Libya.

“I would not support such a resolution even if my friends and fellows asked me to do so,” the president said, in response to a question from RT.

Commenting on the issue during the Skolkovo media conference, Medvedev said that Russia supported the resolutions on Libya, as the documents expressed the legitimate concerns of the global community. However, further development of events in Libya, where NATO appears to be exceeding its UN mandate, show that UN resolutions can be manipulated.

---

⁷⁰ RT, „You will like the decision on who will run for presidency, Putin promises journalists“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/reinfeldt-sweden-putin-visit/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

Medvedev noted that Syrian President Bashar Assad must be given a chance to fulfill his reform promises and warned against foreign interference in the country⁷¹.

Vertimas: Rusija nepalaikys rezoliucijos dėl Sirijos

Medvedevas teigė, jog Maskva nepalaikys rezoliucijos dėl Sirijos, panašios į rezoliucijas dėl Libijos. „Nepalaikysiu rezoliucijos, net jei mano draugai ar kolegos paprašys tai padaryti.”

Komentuodamas šią temą, Medvedevas pasakė, kad Rusija palaikė rezoliucijas dėl Libijos, nes dokumentuose buvo nurodytas teisėtas tarptautinės bendruomenės susirūpinimas. Tačiau, pradėjus įgyvendinti rezoliuciją, NATO pajėgos viršijo JT įgaliojimus, parodydamos, kad JT rezoliucijomis gali būti manipuliuojama.

Prezidentas pabrėžė, kad Sirijos prezidentui Bašarui Asadui turi būti suteikta galimybė įvykdyti savo reformų pažadus ir perspėjo dėl kitų valstybių kišimosi į šalį pavojų.

Analizė: Čia prezidentas atvirai pareiškia Maskvos poziciją, pabrėždamas pareiškimo kategoriškumą neoficialia frazuote. Emocijos itin neigiamos, ryžtingos, demonstruojamas galimas agresyvus atsakas. Tai ne tik Rusijos nepasitenkinimo raiška ar išskylantis pažeminimo jausmas dėl situacijos Libijoje, bet gana kategoriška konstatacija, kad Sirijos „skriausti“ Rusija nebeleis.

13. Data: 2011.05.19

Citata: Medvedev criticized NATO's extensive use of force in Libya “There are still ways to resolve the existing deadlock – I mean the situation in Libya – which I believe can be settled only peacefully, through the renunciation of the use of military force by both sides,” Medvedev said. He reminded that Moscow had proposed itself as a talking ground to negotiate an end to this conflict⁷².

Vertimas: Medvedevas kritikavo NATO perdėtą jėgos naudojimą Libijoje. „Vis dar yra būdų išeiti iš aklavietės – turiu omenyje situaciją Libijoje – ir tikiu, kad ji gali būti išspręsta tik taikiai per karinių pajėgų naudojimo atsisakymą iš abiejų pusių”,- kalbėjo Medvedevas. Jis priminė, kad Maskva siūlė vykdyti taikos derybas savo teritorijoje.

Analizė: Medvedevas jau atvirai kritikuoja NATO veiksmus, tačiau gana santūriai. Jis primena apie diplomatijos galimybes. Turint omenyje, kad tuo metu taikaus sprendimo galimybė buvo praktiškai nulinė, tikėtina, kad tai tiesiog būdas „prisirinkti taškų“ sau. Kalboje nekliamas tikslas sukelti adresatui ypatingų emocijų. Emocijos neutralios, neigiamos, apeliacija į racionalumą.

⁷¹ RT, „Medvedev says "no threat" from Khodorkovsky's release“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/medvedev-media-conference-skolkovo-russia/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

⁷² RT, „Libya's crisis can be settled only if both sides lay down arms – Medvedev“, 2011 <<https://www.rt.com/news/medvedev-libya-fischer-rasmussen/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

14. Data: 2011.05.31

Citata: Medvedev: We discussed it at the G8, and our declaration says that the Gaddafi regime has lost its legitimacy, Gaddafi must step down," Russian President Medvedev confirmed at a conference after the summit⁷³.

Vertimas: Medvedevas: „Mes aptarėme tai G8 susitikime ir deklaruojame, kad Kadafio režimas prarado legitimumą – jis turi pasitraukti”, – pasakė Medvedevas konferencijoje po susitikimo.

Analizė: *Medvedevas kartoja žinomą faktą, pabrėždamas, kad pripažįsta (ir tikisi), kad Kadafis turėtų pasitraukti pats. Siekia įtampos mažėjimo, emocijos santūrios.*

15. Data: 2011.06.08

Citata: Russia holding the middle ground in Libya

"The world community does not see him as the leader of Libya," Medvedev said during the G-8 Summit in Deauville, France.

Lavrov reiterated that Russia is "not seeking the leading role in mediating efforts" in the current conflict between the government and opposition in Libya.

"We have repeatedly advocated the leading role for the African Union," Lavrov told a news conference in Oslo. "The purpose of our efforts, including the visit to Benghazi by Mikhail Margelov... is to create the most favorable conditions for an agreement between the interested parties with the African Union playing the main role."

Lavrov added that Russia is against the Security Council adopting resolutions similar to the one on Libya with regard to other countries in the Middle East, calling instead for diplomatic measures to solve the crises.

"As regards the proposal to also consider the Syrian scenario, similarly to the Libyan situation, in which the Security Council, and international community are bogged down, we believe that diplomacy should be aimed at resolving problems politically and not creating conditions for more armed conflicts," the Russian foreign minister said⁷⁴.

Vertimas: Medvedevas: „Pasaulio bendruomenė nelaiko jo Libijos lyderiu”, - apie Kadafį kalbėjo Medvedevas G8 susitikime.

Lavrovas atsakė, kad Rusija „nesiekia pagrindinio vaidmens tarpininkavimo procese” konflikte tarp valdžios ir opozicijos Libijoje.

---

⁷³ RT, „Gaddafi claims readiness for ceasefire as opposition rejects peace offer“, 2011 <<https://www.rt.com/news/gaddafi-peace-opposition-zuma/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

⁷⁴ RT, „Russia holding the middle ground in Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/russia-libya-margelov-nato/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

„Ne kartą akcentavome Afrikos Sąjungos vaidmenį. Mūsų pastangų, įskaitant ir Michailo Margelovo vizitą į Bengazį, tikslas yra sukurti tinkamiausias sąlygas susitarimui tarp suinteresuotų šalių, Afrikos Sąjungai atliekant pagrindinį vaidmenį.”

Jis pridėjo, kad Rusija nepitaria tam, kad Saugumo Taryba priimtų rezoliucijas, panašias į 1973 rezoliuciją kitų Viduriniųjų Rytų šalių atžvilgiu vietoje to, kad imtųsi diplomatinių priemonių krizėms išspręsti.

„Kalbant apie pasiūlymą vertinti Sirijos scenarijų panašiai kaip Libijos situaciją, tikime, kad diplomatija turi būti nukreipta į problemų politinį sprendimą, o ne į dar vieno ginkluoto konflikto kūrimą.”

Analizė: *Pabrėžiama, kad Rusija nesiekia dominuoti derybose, tačiau jau matomas akivaizdžiai neigiamas Libijos scenarijaus vertinimas, pakartotinai akcentuojama diplomatijos kaip konfliktų sprendimo būdo reikšmė. Emocijos neigiamos.*

16. Data: 2011.08.04

Citata: Speaking on why Russia's positions on Libya and Syria are different, Medvedev said that there were no identical countries or identical situations. He said that Colonel Muammar Gaddafi ruled Libya for 40 years, and in one moment decided to use force against his own people – a move that was condemned by the international community and the Russian Federation alike. Syria's Assad, Medvedev stated, has not yet taken such a step, adding that he believed there is still a chance for a settlement. President Dmitry Medvedev once again called upon Syrian leader Bashar Asad to start democratic reforms in his country, to restore peace between conflicting groups, and to start building Syrian civil society.

*“No head of state is capable of talking another head of state into anything... Let me stress this again: taking cities was never our goal. Our goal was to stop the war machine, which was at the time aimed at two breakaway territories and, regrettably, at our citizens.”*⁷⁵

Vertimas: Medvedevas, kalbėdamas apie tai, kodėl Rusijos pozicijos Libijos ir Sirijos atžvilgiu yra skirtingos, pasakė, kad nėra identiškų šalių ar identiškų situacijų. Jis teigė, kad Muamaras Kadafis valdė Libiją, ir vienu momentu nusprendė panaudoti jėgą prieš jo paties žmones – šis žingsnis buvo pasmerktas tarptautinės bendruomenės, tarp jų ir Rusijos. Asadas, Medvedevo teigimu, dar nesigriebė tokių žingsnių, todėl Medvedevas tiki, kad yra galimybė priėti susitarimą. Prezidentas Medvedevas paragino Bašarą Asadą imtis demokratinių reformų savo šalyje siekiant atstatyti taiką tarp konfliktuojančių pusių ir pradėti kurti Sirijos civilinę bendruomenę.

---

⁷⁵ RT, „Saakashvili deserves tribunal over Ossetia war - Medvedev to RT“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/medvedev-sochi-august-anniversary/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

„Nė vienas valstybės vadovas negali daryti įtakos kitam valstybės vadovui. Leiskite pabrėžti dar kartą – miestų užėmimas niekada nebuvo mūsų tikslas. Mūsų tikslas – sustabdyti „karo mašiną“, kuri taikėsi į dvi separatistines teritorijas ir, deja, mūsų piliečius”.

Analizė: *Medvedevas teisina skirtingą Rusijos politiką Sirijos ir Libijos atžvilgiu skirtumais tarp lyderių veiksmų, racionalizuodamas tai faktu, kad Libijos diktatorius „ėmėsi jėgos panaudojimo“, o Asadas – dar ne. Vertėtų prisiminti, kad ir Kadafio atveju Rusijos pozicija iki galo linko prie diplomatinio sprendimo. Iš esmės, tai pasiteisinimas. Emocijos neutralios.*

17. Data: 2011.09.08

Citata: Western leaders have agreed to unfreeze Colonel Gaddafi's assets

Lavrov: “NATO disrespects international law, and its actions violate the principles of its own new strategic concept of respect to international law.”⁷⁶

Vertimas: Vakarų lyderiai sutarė atšaldyti Kadafio finansinius aktyvus

Lavrovas: „Nepaisydama savo naujosios strategijos principų, savo veiksmais NATO ir toliau demonstruoja nepagarbą tarptautinei teisei.”

Analizė: *Čia Lavrovas aiškiai neigiamai vertina NATO, metami tiesioginiai kaltinimai dėl tarptautinės teisės nesilaikymo. Naudojami neiginiai ir kategoriškas tonas išduoda akivaizdžiai neigiamas emocijas.*

18. Data: 2011.10.21

Citata: Gaddafi should not have been killed

Lavrov said Gaddafi had lost his legitimacy long ago, but his death on Thursday evokes some serious questions.

"It is no accident that the Office of UN High Commissioner on Human Rights stated today that all circumstances of his (Gaddafi's) death must be investigated and I fully agree that such an investigation will be conducted," Lavrov said in a live interview broadcast by Echo of Moscow, the Voice of Russia, and Radio Russia radio stations.

Lavrov stressed that in compliance with international law, the moment that a party to an armed conflict is captured special procedures should be applied to him or her, including assistance, as well as a ban on killing such a person.

The Russian Foreign Minister said that it appeared from video footage that the former Libyan leader was killed only after his capture.

---

⁷⁶ RT, „US \$15 billion for new Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/news/libya-assets-election-nato-689/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

"The footage that we saw on TV indicates that he [Gaddafi] was really captured when he was injured and that later, already in captivity his life was taken away from him," he said.

In the Foreign Minister's opinion, the attack on Gaddafi's convoy was directly at odds with the agreed task of guaranteeing a no-fly zone, especially "as in this specific case one cannot speak of protecting the lives of civilians either because the convoy did not attack anyone."

"Unfortunately, the initiative of the African Union for organizing negotiations between [the regime of Muammar Gaddafi and the opposition] was not supported, primarily by Western countries, which had by then apparently embarked on a course of defeating the Gaddafi regime by armed force," Lavrov said.

"I think that, if the African initiative had been taken up and put to use, Gaddafi would still have been removed as a result, but that goal would have been achieved at the cost of a lot fewer human lives," he said.

Meanwhile, Russia expects the new Libyan authorities to build relations with Russia within the framework of the agreements that were reached earlier, Lavrov said.

"We want to build relations based on respect for the treaties and agreements that have already been concluded between our countries," the minister said. "Representatives from the National Transitional Council have clearly confirmed to us that they will follow this very logic."

"There are serious differences on Syria in the United Nations Security Council," the Russian foreign minister acknowledged⁷⁷.

Vertimas: Kadafis neturėjo būti nužudytas

Lavrovas: Gadafis prarado legitimumą seniai, tačiau jo mirtis ketvirtadienį iškėlė labai rimtų klausimų.

„Nėra atsitiktinumas, kad JT Žmogaus Teisių komisija pareiškė, kad jo mirties aplinkybės turi būti tiriamos, ir aš su tuo pilnai sutinku, toks tyrimas bus atliekamas.“

Lavrovas pabrėžė, kad remiantis tarptautiniais įstatymais, momentas, kai vienas ginkluotojo konflikto pusės atstovas yra paimamas nelaisvėn, jam galioja tam tikros taisyklės, taip pat galioja draudimas jį nužudyti. Rusijos užsienio reikalų ministro teigimu, iš vaizdo įrašo matyti, kad buvęs Libijos lyderis buvo nužudytas tik po suėmimo.

Lavrovo nuomone, Kadafio konvojaus ataka lenkiasi su sutarimu laikytis „neskraidymo zonos“, be to, „šiuo atveju negalima sakyti, kad buvo saugomos civilių gyvybės, kadangi konvojus nieko nepuolė“.

Analizė: Šiuo pranešimu Lavrovas, žinomas dėl savo griežtos retorikos, praktiškai tiesiogiai vadina sukilėlių (palaimintų NATO⁷⁸) veiksmus karo nusikaltimais. Pastebėtina, kad nors aplinkybės aiškios, nėra įvardinama NATO kaltė ir atsakomybė. Emocijos akivaizdžiai neigiamos.

⁷⁷ RT, „Gaddafi should not have been killed - Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/lavrov-interview-russia-libya-us-439/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

2.2.2 Diskurso Sirijos atžvilgiu analizė

1. Data: 2011.06.07

Citata: Moscow against UN resolution on Syria – Lavrov

Lavrov: Russia opposes the idea of adopting a UN Security Council resolution condemning Syria over human rights violations and a crackdown on protesters, Foreign Minister Sergey Lavrov has said.

Lavrov stressed that diplomacy should aim at resolving conflicts politically rather than creating conditions for new conflicts.

“As regards the proposal to also consider the Syrian situation similarly to the Libyan – in which the Security Council and the international community have already bogged down – we believe that diplomacy should be aimed at resolving problems politically but not by creating conditions for more armed conflicts,”

Lavrov warned against adopting new resolutions “which would reflect the position of one of the sides of internal conflicts” as it “directly violates the principles of the United Nations”⁷⁹.

Vertimas: Maskva prieš JTO Sirijos rezoliuciją – Lavrovas

Rusija priešinasi idėjai priimti JTO Saugumo Tarybos rezoliuciją, pasmerkiančią Siriją dėl žmogaus teisių pažeidimų ir žiaurių protestuotojų vaikymo, sakė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergėjus Lavrovas.

Jis pabrėžė, kad diplomatija turi būti nukreipta į pastangas išspręsti konfliktus politiniais būdais vietoje bandymų sukurti sąlygas naujiems konfliktams. „Dėl pasiūlymo laikyti Sirijos situaciją panašią į Libijos (dėl kurios JTO Saugumo Taryba ir tarptautinė bendruomenė dabar slegiama), mes įsitikinę, jog diplomatija turi būti nukreipta į problemų sprendimą politiniais būdais, o ne į sąlygų kūrimą naujiems konfliktams“. Lavrovas ragino nepriimti naujų rezoliucijų, „kurios atspindėtų tik vienos vidaus konflikto pusės poziciją“, nes tai „tiesiogiai prieštarauja Jungtinių Tautų principams“.

Analizė: Šiame pranešime matoma Rusijai įprasta retorika apie diplomatijos, kaip pirminio konfliktų sprendimo būdo, privalumus. Šiuo atveju pranešimas nėra pernelyg emocingas, vadovaujamas oficialia argumentacija, apeliuojama į JT principus bei bazinius humanizmo principus. Pastebimas tiesioginis paralelizmas su Libija. Jaučiama Rusijos stipresnė, kategoriškesnė pozicija.

2. Data: 2011.06.08

Citata: Russia and China, both veto-wielding members of the UN Security Council, said they would oppose a resolution on Syria.

---

⁷⁸ Christopher Chivers, „With Help From NATO, Libyan Rebels Gain Ground“, 2011 <<http://www.nytimes.com/2011/05/10/world/africa/10libya.html>> [Žiūrėta 2016.05.02]

⁷⁹ RT, „Moscow against UN resolution on Syria – Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/lavrov-syria-libya-resolution/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

Lavrov: “The international community is drowning in [the Libyan situation]. That’s why regarding Syria we believe that solutions through several political channels must be found rather than conditions for sliding into a new armed conflict be made,”

Churkin: “There is concern over interfering in Syrian affairs, mainly due to escalation of violence because it may be misinterpreted by the destructive opposition forces who are in change of power in Damascus,” he said. “Such a position will definitely lead to more bloodshed and an escalation of violence and it’s important to avoid that. Dialogue is needed. And we remember that in Libya it also started with defending human rights, which ended up with the war led by the coalition”⁸⁰.

Vertimas: Rusija ir Kinija, veto teisę turinčios JTO Saugumo Tarybos narės, priešinsis Sirijos rezoliucijos priėmimui. Lavrovas: „Tarptautinė bendruomenė skęsta Libijos situacijoje. Būtent todėl mes manome, jog Sirijos atveju turi būti rasti sprendimai per tam tikrus politinius kanalus vietoje bandymų sukurti naujas sąlygas įsivėlimui į naują ginkluotą konfliktą”.

Čurkinas: „Yra susirūpinimas dėl kišimosi į Sirijos reikalus, daugiausiai dėl smurto eskalacijos, nes destruktivi opozicija, dalyvaujanti bandymuose pakeisti valdžią Damaske, gali klaidingai tai interpretuoti.”

„Tokia pozicija būtinai lems dar daugiau kraujo praliejimo ir smurto eskalavimo, ko svarbu išvengti. Reikalingas dialogas. Mes prisimename, kad Libijoje viskas taip pat prasidėjo nuo žmogaus teisių apsaugos, kas pasibaigė koalicijos vedamu karu”.

Analizė: *Analizuojant šiuos pareiškimus, pastebima, kad nors Rusija retai kuklinasi išsireikšti garsiau turėdama stiprią argumentaciją, šiuo atveju raiška yra aptaki. Po eiliniiais humanistinės diplomatijos vertybių priminimais slypi skatinimas deryboms. Dėmesys atkreiptinas į tai, kad skirtingai nei Medvedevo retorikoje dėl Libijos, čia (ir aukščiau) nurodoma aiški, kategoriška pozicija ir tik tuomet ji švelninama argumentacijos pagalba.*

3. Data: 2011.07.13

Citata: Russia has more in common with US than with Europe over Libya

“In the parenthesis, I would like to say that on this topic we have fewer misunderstandings with the United States than with some European countries,” Lavrov said. “We are united that there is a need to start a political process in Libya as soon as possible.”

“Diplomacy does not exist to condemn. Just condemning people without any solution will not lead us to anything,” Lavrov said, answering the question why Moscow is blocking the UN resolution, which condemns Syrian President Bashar al-Assad.

---

⁸⁰ RT, „France, UK pressure Syria through UN Security Council“, 2011 <<https://www.rt.com/news/syria-un-security-resolution/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

Russia hopes for “a responsible rather than opportunistic approach” to the Syrian crisis, he added⁸¹.

Vertimas: Rusija turi daugiau bendro su JAV nei su Europa Libijos klausimais

Lavrovas: „Pradėdamas noriu pasakyti, kad šiuo klausimu mes turime mažiau nesusipratimų su JAV nei su kai kuriomis Europos valstybėmis”, sakė Lavrovas. „Mes vieningai pasisakome už politinio proceso pradžią Libijoje kaip įmanoma greičiau.”

„Diplomatija neskirta pasmerkimui. Pasmerkimas be jokio pagrindo neduos jokių rezultatų”, pasakė Lavrovas, atsakydamas į klausimą, kodėl Maskva blokuoja JTO rezoliuciją, pasmerkiančią Sirijos prezidentą Bašarą al-Asadą. Rusija tikisi „atsakingo, ne oportunistinio, požiūrio“ į Sirijos krizę, pridėjo jis.

Analizė: *Lavrovas savo retorika šiuo atveju švelnina konfrontaciją su JTO dėl Sirijos rezoliucijos. Naudojama puiki taktika – priminti Jungtinėms Tautoms, kad jos pasisako už atsakomybę, už humanizmą ir diplomatiją, ir tuomet panaudoti teiginius kaip motyvą vetuoti rezoliucijai. Negalima būtų vertinti šio teiginio kaip labai emociingo.*

4. Data: 2011.08.17

Citata: Foreign influence fans flames of violence in Arab Spring

Lavrov pointed out that both Moscow and Tehran have similar views considering the situation in the states in the Middle East and North Africa, which have recently been hit by revolution fever. The major problem is rooted in the inability of the ruling regimes to address the peoples’ needs and expectations in a timely fashion.

„External players should not impede various conflicting political forces in one or another state from gathering at the negotiating table and talking,” Lavrov said. On the contrary, foreign countries should encourage a dialogue between the opponents instead of creating a situation where one of the forces feels that if it continues on a path of direct confrontation, support will come from abroad and their enemies will be „bombed from air”⁸².

Vertimas: Išorės įtaka įžiebia smurto bangas Arabų pavasaryje Lavrovas pastebėjo, kad tiek Maskva, tiek Teheranas vieningai mato situaciją Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos valstybėse, kurios buvo apimtos revoliucijų bangos. Pagrindinės problemos šaknys slypi režimo nesugebėjime laiku patenkinti tautų poreikius ir lūkesčius.

„Išorės žaidėjai neturėtų kliudyti konfliktuojančioms pusėms vienoje ar kitoje šalyje susėsti prie derybų stalo”, sakė Lavrovas. Atvirkščiai – užsienio valstybės turėtų skatinti dialogą tarp priešišku pusių, o

---

⁸¹ RT, „Russia has more in common with US than with Europe over Libya – Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/news/lavrov-clinton-missile-east/>> [Žiūrėta 2016.05.02]

⁸² RT, „Foreign influence fans flames of violence in Arab Spring – Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/lavrov-salehi-iran-meeting/>> [Žiūrėta 2016.05.03]

ne kurti situacijas, kai viena iš pusių jaus, jog jai tęsiant tiesioginę konfrontaciją, ji bus palaikyta išorės pajėgų „bombomis iš oro“.

Analizė: *Šiame pareiškime Lavrovas, retai pasižymintis aptakia retorika⁸³, tiesiogiai nurodo, kad dėl konfliktų kalti „išorės žaidėjai“. Čia jie įvardinami kaip „palaikymas“ (support), tačiau analizuojant ankstesnius pasisakymus, akivaizdu, kad adresatas šiuo atveju – Vakarai. Pastebėtina, kad nebėra polemikos tema „Rusija-Europos dalis“, gretinama Rusija ir Iranas. Tai rodo interesų rotaciją. Pasisakymas vertintinas kaip santūriai emociingas, tačiau turintis ryškų negatyvų atspalvį su agresijos atspalviu.*

5. Data: 2011.09.02

Citata: Crude ban for Syria

"We have always said that no good will come out of unilateral sanctions. This destroys a partner-like approach toward any crisis," Lavrov said on Saturday. "We are against unilateral sanctions."⁸⁴

Vertimas: „Mes visuomet sakėme, jog vienpusės sankcijos neatneš nieko gero. Tai sunaikina partnerišką požiūrį į bet kokią krizę“, sakė Lavrovas. „Mes prieš vienpuses sankcijas.“

Analizė: *Matoma tiesioginė konfrontacija su Vakarais. Pastebimas kategoriškas negatyvus Vakarų veiksmų vertinimas, daugybiniai neiginių naudojimai. Akivaizdžiai emociškai agresyviai-neigiamas pasisakymas.*

6. Data: 2011.09.07

Citata: Lavrov: “We are convinced that it is vital today to start talks and this is actually what the Syrian leaders are calling for. It is extremely dangerous to prompt certain forces in Syria to boycott these talks. And neither Russia nor France want to see that happen,” Lavrov stated. “Every party in Syria should stop using violence and we have proposed a resolution to this effect. We encourage the [Syrian] government to carry out the reforms it has launched and the opposition should not use provocations and reject invitations into dialogue.”⁸⁵

Vertimas: Lavrovas: „Mes įsitikinę, kad šiandien būtina pradėti derybas, ir tai yra būtent tai, ką siūlo daryti Sirijos lyderiai. Ypač pavojinga raginti tam tikras jėgas Sirijoje boikotuoti šias derybas. Nei Rusija, nei Prancūzija to nenori“, teigė Lavrovas. „Kiekviena pusė Sirijoje turi nutraukti smurto naudojimą ir tam

---

⁸³ Ramil Sitdikov, „Sergey Lavrov, "Mister No": Georgian-Armenian Blood, Russian Spirit“, 2016 <<http://www.fort-russ.com/2016/02/sergey-lavrov-mister-no-georgian.html>> [Žiūrėta 2016.05.03]

⁸⁴ RT, „Crude ban for Syria“, 2011 <<https://www.rt.com/news/syria-eu-oil-embargo/>> [Žiūrėta 2016.05.03]

⁸⁵ RT, „Colonial imperialism is back with a bang“, 2011 <<https://www.rt.com/news/colonial-imperialism-sanctions-syria-049/>> [Žiūrėta 2016.05.03]

mes pasiūlėme rezoliuciją. Mes skatiname Sirijos vyriausybę įgyvendinti jau numatytas reformas, o opozicija neturėtų imtis provokacijų ir atsisakyti dalyvauti dialoge.”

Analizė:

Lavrovo retorika kategoriška („įsitikinę“, „turi nutraukti“). Užsimenama, kad Rusija supranta Vakarų siekį eskaluoti situaciją iki karinės operacijos. Taip pat aiškiai išdėstoma Rusijos pozicija tuo klausimu. Emocijos neigiamos, tačiau neagresyvios.

7. Data: 2011.10.05

Citata: Russia and China veto UN resolution on Syria

Churkin said that Russia did not support the resolution because it was based on a totally different philosophy, “a philosophy of confrontation,” and contained “an ultimatum of sanctions.” “The Russian Federation could not agree with the accusatory tone against Damascus, nor the ultimatum of sanctions against peaceful crisis settlement,” says the official press release of Vitaly Churkin’s speech on the Russian Foreign Ministry’s website. “Russia’s proposals on the non-acceptability of military intervention, among others, had not been taken into account... There is no alternative to dialogue.”⁸⁶

Vertimas: Rusija ir Kinija vetuoja JTO Sirijos rezoliuciją

Čurkinas teigė, jog Rusija nepalaikė rezoliucijos, nes ji rėmėsi „konfrontacijos filosofija“ ir buvo sudaryta „sankcijų ultimatumo“. „Rusijos Federacija negalėjo sutikti nei su kaltinančiu tonu Damasko atžvilgiu, nei su sankcijų ultimatumu, nukreiptu prieš taikų krizės sprendimo būdą.“ „Rusijos siūlymai, tarp visų kitų, atmesti karinės intervencijos galimybę nebuvo turėti omenyje... Nėra jokios dialogo alternatyvos“.

Analizė: Šiame pasisakyme Čurkinas konstatuoja visišką dialogo nebuvimą, pabrėždamas, kad Rusijos siekis ir intencija yra išvengti konflikto peraugimo į karinę intervenciją. Tonas negatyvus, nuoseklūs neiginiai pabrėžia kategorišką nesutikimą su Vakarų pozicija. Retorika tampa itin negatyvi ir vis agresyvesnė.

2.3 Diskurso analizės rezultatų interpretacija

Analizuojant Rusijos išorės politikos diskursą įvykių Libijoje ir Sirijoje (2011.02.25 – 2011.10.04) metu, aiškiai matoma laipsniška retorikos kaita.

Konflikto Libijoje metu Rusijos atstovai (ypač Prezidentas Dmitrijus Medvedevas) stengiasi pasisakyti kuo neutraliau, demonstruoja Vakarų politikos palaikymą, negatyvą Libijos adresu. Konfliktui vystantis pastebimas ryškus noras bendradarbiauti su Vakarais (Kadafio aktyvų areštas bei draudimas

⁸⁶ RT, „Russia and China veto UN resolution on Syria“, 2011 <<https://www.rt.com/news/russia-resolution-syria-members-081/>> [Žiūrėta 2016.05.03]

atvykti į Rusiją). Medvedevas nepriskiria kaltės konkreitiems asmenims, vertindamas tiesiogines konflikto neigiamas pasekmes naudoja tokią terminologiją kaip „liūdna“. Jam būdingas kalbėjimas aptakiomis frazėmis be kategoriškų formuluočių.

Sergėjus Lavrovas, Rusijos užsienio reikalų ministras, kalba kur kas konkrečiau. Jo retorikoje pastebimi konkretūs, beveik agresyvūs vertinimai. NATO pradėjus karinius veiksmus, Lavrovas įvardina tai, kaip „laisvą rezoliucijos interpretaciją“, taip pasakydamas, kad NATO viršija Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos jai suteiktus įgaliojimus. Minimos „galimos neigiamos“ pasekmės.

Konfliktui vystantis, Rusijos užsienio politikos veikėjai pamažu ima atsiriboti nuo Jungtinių Tautų ir NATO veiksmų. Retorikoje atsiranda neigiami Vakarų veiksmų vertinimai, priminimai apie tai, kad Saugumo Tarybos posėdyje buvo užtikrinta, jog „didelio masto karinės intervencijos nebus“. Nuolat pabrėžiama diplomatijos svarba. Taip netiesiogiai pabrėžiama, kad šiuo metu vykdomi veiksmai jokiu būdu negali būti klasifikuojami kaip „diplomacija“. Tokia netiesioginė kritika perauga į tiesioginį karinių operacijų dalyvių apkaltinimą.

Tuo tarpu pasireiškia Rusijos tuometinis ministras-primininkas Vladimiras Putinas. Šis pasisako kur kas kategoriškiau, kalba vaizdingai, siekdamas sukelti adresatams emocijas, stimuliuoti jų empatiją Libijos atžvilgiu, demonstruoja neigiamas emocijas Vakarų atžvilgiu.

Medvedevas taip pat pereina prie atviros NATO veiksmų kritikos, apeliuoja į racionalumą, eilinį kartą primena apie diplomatines galimybes.

Užsienio reikalų ministras Lavrovas taip pat negaili kritikos NATO veiksams, tiesiogiai kaltina juos tarptautinės teisės nesilaikymu.

2011 metų rugsėjo – spalio mėnesiais retorika tampa itin agresyvi. Sukilėlių veiksmai tiesiogiai vadinami karo nusikaltimais. Kategoriškai konstatuojama, kad Sirijoje Libijos scenarijus nepasikartos.

Į įvykius Sirijoje Rusija reaguoja visiškai kitaip, jos pozicija tampa kur kas labiau kategoriška.

Rusijos atstovai konkrečiai nurodo, kad Vakarų palaikomų sukilėlių veiksmai mėgina sukurti dar vieną tarptautinį konfliktą, kurio vienintelis rezultatas bus Bašaro al Asado nuvertimas. Rusijos retorikoje pastebima, kad ji nebeasocijuoja savęs su Europa, tačiau gretina su Iranu. Siekiant neleisti konflikto eskalacijos, Rusija vetuoja rezoliuciją dėl Sirijos.

Įvykiams rutuliojantis toliau, Vakarų veiksmų kritika tampa vis kategoriškesnė, rodoma akivaizdi agresija. Apibendrinant diskurso analizę galima pastebėti, kad Rusijos retorika perėjo nuo tiesioginio Vakarų palaikymo prie neutraliteto, o vėliau – prie tiesioginės diplomatinės konfrontacijos.

Remiantis A. Tsygankovo modeliu, šiuo laikotarpiu Rusijos emocijos buvo pereinamojoje stadijoje. Įvykių Libijoje pradžios laikotarpiu Rusijos užsienio politikos diskurse dominavo vilties emocija. 2009 m. santykiai tarp Rusijos ir Vakarų atšilo tiek, kad Medvedevo antrajame metiniame kreipimesi į Federacijos Tarybą nebuvo nė žodžio kritikos JAV ir kitoms Vakarų šalims. Nebuvo užsiminta ir apie

priešraketinės gynybos sistemą. Medvedevas kalbėjo apie bendradarbiavimą, bendrus Europos saugumo klausimų sprendimus, užsienio politikos modernizavimą. Tarp jo įvardintų bendrų projektų buvo ir bendra priešraketinės gynybos sistema. Tačiau JAV atsisakius šio projekto, vilties emociją pakeičia frustracija. Būtent po to Rusijos retorika kardinaliai pasikeitė – Medvedevas pasmerkė 1973 rezoliucijos įgyvendinimo metodus ir vetavo analogišką rezoliuciją dėl Sirijos bei stengėsi inicijuoti derybas tarp Asado ir opozicijos.

Tyrimas parodo aiškų ryšį tarp Rusijos politinio diskurso emocijų ir užsienio politikos sprendimų. Libijos konflikto pradžioje Rusijos politiniame diskurse dalyvavo vilties emocija, todėl buvo priimami Vakarams palankesni sprendimai. Tuo tarpu Sirijos konflikto metu Rusijos išorės politikos diskurso emocijos pereina į frustraciją, o po Kadafio nužudymo – į baimės ir pykčio emocijas. Tai pilnai atitinka A. Tsygankovo pasiūlytą Rusijos diskurso emocijų cikliškumo modelį.

IŠVADOS

Igyvendinus šiame darbe iškeltus uždavinius darbo tikslui pasiekti, galima teigti:

- Diskurso emocijų vertinimas būtinas norint suprasti tarptautinės politikos tendencijas bei numatyti galimas politinių įvykių pasekmes. Emocijos yra ne tik teigiamo ar neigiamo vertinimo raiškos priemonė, bet ir poveikio masėms priemonė. Diskursas turi būti analizuojamas ne tik remiantis žodinės raiškos turiniu, bet ir turint omenyje istorinį dvišalių santykių kontekstą. Diskurso emocinis krūvis nagrinėjamas remiantis turinio ir leksikos analize.
- Nustatyta, kad Rusijos dvišalių santykių su Libija ir su Sirija raida turi daug panašumų: abi šalys TSRS laikais buvo ilgalaikės prekybos partnerės, santykiai su abejomis šalimis atšalo po TSRS žlugimo ir atsistatė devintajame dešimtmetyje. Abi šalys su Rusija sieja ilgalaikę partnerystę ir bendradarbiavimą prekybos, ideologijos ir kt. srityse.
- Rusijos politinis diskursas glaudžiai susijęs su išorės politikos faktoriais, Rusijai būdinga emocijų kaita. Priklausomai nuo situacijos Rusija demonstruoja teigiamas emocijas ir stengiasi dirbti su Vakarais arba neigiamas emocijas, ir tuomet pastebima konfrontacija. Šiame darbe analizuojamo laikotarpio emocijų kaita atitinka A. Tsygankovo pasiūlytą emocijų cikliškumo modelį.
- Tyrimo metu nustatyta, kad Libijos konflikto pradžioje Rusijos politiniame diskurse dominavo vilties emocija, todėl buvo priimami Vakarams palankesni sprendimai, o Sirijos konflikto metu Rusijos išorės politikos diskurso emocijos pereina į frustraciją, o po Kadafio nužudymo – į baimės ir pykčio emociją.

Atliktas tyrimas patvirtino darbe iškeltą hipotezę – Rusijos demonstruojama skirtinga išorės politika abiejų konfliktų atžvilgiu koreliuoja su raktinių Rusijos užsienio politikos figūrų diskurso emocijų kaita.

Darbas leidžia daryti ir ateities prognozę: remiantis A. Tsygankovo modeliu, galima daryti prielaidą, jog ateityje Rusijos aukščiausiųjų politikų diskurse vėl dominuos vilties emocija.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Al Jazeera, „Syrian TV: Security officers killed in ambush“, 2011
<<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2011/06/201166152649439258.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]
2. Bakri, Nada, „Arab League Says Syria Accepts Its Plan for Talks; Protesters Are Skeptical“, 2011
<<http://www.nytimes.com/2011/11/03/world/middleeast/arab-league-says-syria-accepts-plan-for-talks.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]
3. Batchelor, Tom, „Nato brands Russia 'aggressive and unpredictable' as it warns of dangerous 2016“, 2016 <<http://www.express.co.uk.news.world.638849.Nato-brands-Russia-aggressive-unpredictable-warns-dangerous-2016>> [Žiūrėta 2016.04.15]
4. Bleiker, Roland, Emma Hutchinson, „Understanding emotions in world politics: reflections on method.“ Canberra: *Department of International Relations*, 2007, 1.
5. Būdvytytė-Gudienė, Aina, „Metaforiniai modeliai 2000-2005 m. politikos diskurse.“ *Filologija*, 18, 2003, 5-17.
6. Burge, Joshua R. J., „Is Russia an Independent and Unpredictable Power?“, 2011 <<http://www.e-ir.info.2011.04.11.is-russia-an-independent-and-unpredictable-power>> [Žiūrėta 2016.04.15]
7. Christopher Chivers, „With Help From NATO, Libyan Rebels Gain Ground“, 2011
<<http://www.nytimes.com/2011/05/10/world/africa/10libya.html>> [Žiūrėta 2016.05.02]
8. Cohen, Ariel, „The Real World: Putin in Libya“, 2008
<<http://www.heritage.org/research/commentary/2008/04/the-real-world-putin-in-libya>> [Žiūrėta 2016.04.29]
9. Corboy, Denis, „Russia's Veto Diplomacy“, 2012
<<http://www.nytimes.com/2012/08/15/opinion/russias-veto-diplomacy.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]
10. Crawford, Neta C., „The passion of world politics: propositions on emotions and emotional relationships.“ *International Security*, 24 (4), 2000, 116–136.
11. Crawford, Neta C., „The Passion of World Politics: Propositions on Emotion and Emotional Relationships“, 2000. <<http://www.jstor.org.stable.2539317>> [Žiūrėta 2016.04.12]
12. Cronogue, Graham, „Responsibility to Protect: Syria The Law, Politics, and Future of Humanitarian Intervention Post-Libya.“ *Journal of International Humanitarian Legal Studies*, 3(1), 2012, 124-159.
13. Dopplick, Renee, „What is R2P and the Responsibility to Protect?“, 2009
<http://www.insidejustice.com/intl/2009/03/17/what_is_r2p/> [Žiūrėta 2016.05.03]

14. Fahim, Kareem, „Qaddafi’s Grip on the Capital Tightens as Revolt Grows“, 2011
<<http://www.nytimes.com/2011/02/23/world/africa/23libya.html?pagewanted=all>> [Žiūrėta 2016.04.29]
15. Fairclough, Norman, „Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research.“ *New York: Routledge*, 2004, 6-8.
16. Fisher, Marc, „In Tunisia, act of one fruit vendor sparks wave of revolution through Arab world“, 2011 <https://www.washingtonpost.com/world/in-tunisia-act-of-one-fruit-vendor-sparks-wave-of-revolution-through-arab-world/2011/03/16/AFjfsueB_story.html> [Žiūrėta 2016.05.03]
17. Fosberg, Tuomas, T. Lindemann, R. Wolf. „Status claims, recognitions, and emotions in IR: Theoretical and methodological challenges.“ 2013
<<http://ecpr.eu/events/paneldetails.aspx?PanelID=137&EventID=7>> [Žiūrėta 2016.04.18]
18. France24, „Arab League condemns Gaddafi crackdown, considers no-fly zone“, 2011
<<http://www.france24.com/en/20110302-arab-league-moussa-libya-catastrophic-rejects-foreign-military-intervention-cairo-gaddafi>> [Žiūrėta 2016.04.29]
19. Friedersdorf, Conor, „How Obama Ignored Congress, and Mised America, on War in Libya“, 2012 <<http://www.theatlantic.com/politics/archive/2012/09/how-obama-ignored-congress-and-mised-america-on-war-in-libya.262299>> [Žiūrėta 2016.04.17]
20. Giornandi, Danielle, „The long read: Imperialist wars and Russia’s involvement in Syria – explained“, 2015 <<https://convoys2calais.com.2015.10>> [Žiūrėta 2015.04.19]
21. Globalsecurity, „Syria-Russia Relations“, 2015
<<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/forrel-russia.htm>> [Žiūrėta 2016.04.20]
22. Gould, Paul, „Yevgeny Primakov, Kremlin politician, 1929-2015“, 2015
<<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/adb842cc-1bf6-11e5-a130-2e7db721f996.html#axzz48lv9Y5Bs>> [Žiūrėta 2016.04.30]
23. Heydarian, Richard Javad, „The Economics of the Arab Spring“, 2011
<http://fpif.org/the_economics_of_the_arab_spring/> [Žiūrėta 2016.05.02]
24. InoTV, „Sky News: Россия не даст обмануть себя дважды“, 2013
<<https://russian.rt.com.inotv.2013-08-29.Sky-News-Rossiia-ne-dast>> [Žiūrėta 2016.04.26]
25. InoTV, „Россия не хочет быть обманутой дважды“, 2012 <<https://russian.rt.com.inotv.2012-02-07.Rossiia-ne-hochet-bit-obmanutoj>> [Žiūrėta 2016.04.26]
26. JTO, „Security Council Approves ‘No-Fly Zone’ over Libya, Authorizing ‘All Necessary Measures’ to Protect Civilians, by Vote of 10 in Favour with 5 Abstentions“, 2011
<<http://www.un.org.press.en.2011.sc10200.doc.htm>> [Žiūrėta 2016.04.16]

27. Kanat, Kilic Bugra, „Russia as an Unpredictable Power“, 2016 <<http://setadc.org.russia-unpredictable-power>> [Žiūrėta 2016.04.15]
28. Katz, Mark N., „The Russian-Libyan Rapprochement: What Has Moscow Gained“, 2008 <<http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/russian-libyan-rapprochement-what-has-moscow-gained>> [Žiūrėta 2016.04.28]
29. Kemper, Theodore D., „A Social Interactional Theory of Emotions“. *New York: Wiley*, 1978, 199-237.
30. Kremlin, „Vladimir Putin arrived in Libya on an official visit“, 2008 <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/44145>> [Žiūrėta 2016.05.03]
31. Larson, Deborah Welch, „Russia says no: Power, status, and emotions in foreign policy.“ *Communist and Post-Communist Studies*, 47(3-4), 2014, 269-279.
32. Lynch, Colum, „Russia, China block Syria resolution at U.N.“, 2011 <https://www.washingtonpost.com/world/national-security/2011/10/04/gIQArCFBML_story.html> [Žiūrėta 2016.04.30]
33. Mackie, Diane M., „Intergroup emotions: explaining offensive action tendencies in an Intergroup Context.“ *Journal of Personality and Social Psychology*, 79 (4), 2000, 602-616.
34. Mercer, Jonathan, „Approaching emotion in international politics.“ Pranešimas konferencijoje „International Studies Association Conference“, San Diego, 1996 balandžio 25 d.
35. Morris, Justin, „Libya and Syria: R2P and the spectre of the swinging pendulum.“ *International Affairs*, 89(5), 2013, 1265-1283.
36. Pfeiffer, Tom, „Gaddafi visits Russia on arms, energy drive“, 2008 <<http://www.reuters.com/article/us-libya-russia-idUSTRE49S90G20081030>> [Žiūrėta 2016.05.03]
37. Ramdani, Nabila, „Libya protests: 'foreign mercenaries using heavy weapons against at demonstrators'“, 2011 <<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/libya/8336467/Libya-protests-foreign-mercenaries-using-heavy-weapons-against-at-demonstrators.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]
38. Ramil Sitdikov, „Sergey Lavrov, "Mister No": Georgian-Armenian Blood, Russian Spirit“, 2016 <<http://www.fort-russ.com/2016/02/sergey-lavrov-mister-no-georgian.html>> [Žiūrėta 2016.05.03]
39. Renshon, Jonathan, „Decision-Making, the Role of Emotions in Foreign Policy.“ *Blackwell Publishing*, 2012, 1-10.
40. Reuters, „Russia's Yeltsin known for gaffes, off-color jokes“, 2007 <<http://www.reuters.com.article.us-russia-yeltsin-gaffes-idUSL2333853820070423>> [Žiūrėta 2016.04.26]

41. RT, „China calls for boosting strategic partnership with Russia“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/china-hu-russia-medvedev-brics/>> [Žiūrėta 2016.04.29]
42. RT, „Colonial imperialism is back with a bang“, 2011 <<https://www.rt.com/news/colonial-imperialism-sanctions-syria-049/>> [Žiūrėta 2016.05.03]
43. RT, „Crude ban for Syria“, 2011 <<https://www.rt.com/news/syria-eu-oil-embargo/>> [Žiūrėta 2016.05.03]
44. RT, „Foreign influence fans flames of violence in Arab Spring – Lavrov“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/lavrov-salehi-iran-meeting/>> [Žiūrėta 2016.05.03]
45. RT, „France, UK pressure Syria through UN Security Council“, 2011
<<https://www.rt.com/news/syria-un-security-resolution/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
46. RT, „Gaddafi barred from entering Russia“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/gaddafi-entry-ban-decree/>> [Žiūrėta 2016.04.29]
47. RT, „Gaddafi claims readiness for ceasefire as opposition rejects peace offer“, 2011
<<https://www.rt.com/news/gaddafi-peace-opposition-zuma/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
48. RT, „Gaddafi should not have been killed - Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/lavrov-interview-russia-libya-us-439/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
49. RT, „You will like the decision on who will run for presidency, Putin promises journalists“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/reinfeldt-sweden-putin-visit/>> [Žiūrėta 2016.05.01]
50. RT, „Libya out of control – Medvedev“, 2011 <<https://www.rt.com/news/libya-control-medvedev-situation/>> [Žiūrėta 2016.04.29]
51. RT, „Libya’s crisis can be settled only if both sides lay down arms – Medvedev“, 2011
<<https://www.rt.com/news/medvedev-libya-fischer-rasmussen/>> [Žiūrėta 2016.05.01]
52. RT, „Medvedev says "no threat" from Khodorkovsky's release“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/medvedev-media-conference-skolkovo-russia/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
53. RT, „Moscow against UN resolution on Syria – Lavrov“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/lavrov-syria-libya-resolution/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
54. RT, „Moscow warns Libyan regime against using force in civilian uprising“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/medvedev-gaddafis-actions-crimes/>> [Žiūrėta 2016.04.28]
55. RT, „No UN mandate for Libyan ground operations, regime change – Lavrov“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/nato-russia-berlin-lavrov-rogozin/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
56. RT, „Russia and China veto UN resolution on Syria“, 2011 <<https://www.rt.com/news/russia-resolution-syria-members-081/>> [Žiūrėta 2016.05.03]
57. RT, „Russia did not veto in UN to protect Libyan civilians - Medvedev“, 2011
<<https://www.rt.com/politics/medvedev-un-resolution-lybia/>> [Žiūrėta 2016.05.01]

58. RT, „Russia has more in common with US than with Europe over Libya – Lavrov“, 2011 <<https://www.rt.com/news/lavrov-clinton-missile-east/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
59. RT, „Russia holding the middle ground in Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/russia-libya-margelov-nato/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
60. RT, „Russia warns of "full-scale military action" following Security Council vote on Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/libya-russia-security-council-un/>> [Žiūrėta 2016.05.01]
61. RT, „Saakashvili deserves tribunal over Ossetia war - Medvedev to RT“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/medvedev-sochi-august-anniversary/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
62. RT, „Syrian govt, opposition to meet for talks in Moscow - Assad's aid“, 2014 <<https://www.rt.com/news/212183-syria-talks-opposition-moscow/>> [Žiūrėta 2016.04.30]
63. RT, „UN allows ‘all necessary means’ to be taken in Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/news/un-military-intervention-libya/>> [Žiūrėta 2016.05.01]
64. RT, „UN resolution must not be "artistically interpreted“ – Russian envoy to NATO“, 2011 <<https://www.rt.com/politics/envoy-nato-resolution-artistically/>> [Žiūrėta 2016.05.01]
65. RT, „US \$15 billion for new Libya“, 2011 <<https://www.rt.com/news/libya-assets-election-nato-689/>> [Žiūrėta 2016.05.02]
66. RT, „West must allow self-determination for Libya - Putin“, 2011 <<https://www.rt.com/news/ten-day-protest-lybia/>> [Žiūrėta 2016.04.29]
67. Sasley, Brent E., „Theorizing states' emotions.“ *International Studies Association*, 13(3), 2011, 452-476.
68. Saurette, Paul, „You dissin me? Humiliation and post 9.22 global politics.“ *British International Studies Association*, 2006, 495-522.
69. Shadid, Anthony, „Russia and China Block U.N. Action on Crisis in Syria“, 2012 <<http://www.nytimes.com/2012/02/05/world/middleeast/syria-homs-death-toll-said-to-rise.html>> [Žiūrėta 2016.04.30]
70. Shaver, Phillip, „Emotion knowledge: further exploration of a prototype approach.“ *Journal of Personality and Social Psychology*. 52 (6), 1987, 1061-1086.
71. Shuster, Simon, „The global news network RT is the Russian government's main weapon in an intensifying information war with the West—and its top editor has a direct phone line to the Kremlin“, 2015 <<http://time.com/rt-putin/>> [Žiūrėta 2016.04.26]
72. Symon, Evan V., „4 International Incidents Caused By Drunk Boris Yeltsin“, 2012 <<http://www.cracked.com/quick-fixes.4-international-incidents-caused-by-drunk-boris-yeltsin>> [Žiūrėta 2016.04.26]

73. Tajfel, Henri, „Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations“. *London: Academic Press*, 33, 1978, 33-47.
74. Tradingeconomics, „Syria Balance of Trade 1983-2016“
<<http://www.tradingeconomics.com/syria/balance-of-trade>> [Žiūrėta 2016.04.22]
75. Tsygankov, Andrei P., „The frustrating partnership: Honor, status, and emotions in Russia’s discourses of the West.“ *Communist and Post-Communist Studies*, 47(1), 2014, 345-354.
76. UN, „In Swift, Decisive Action, Security Council Imposes Tough Measures on Libyan Regime, Adopting Resolution 1970 in Wake of Crackdown on Protesters“, 2011
<<http://www.un.org/press/en/2011/sc10187.doc.htm>> [Žiūrėta 2016.04.29]
77. United Nations, „Resolution adopted by the General Assembly 60.1. 2005 World Summit Outcome“ (A/RES/60/1). New York: United Nations, 2005.
78. Van Dijk, Teun A., „What is political discourse analysis?“ Kn. Jan Blommaert, Chris Bulcaen (sud.), „Political linguistics“. Amsterdam: Benjamins, 1997, 11-52.
79. Vela, Justin, „Thousands flee Syria across Turkish border“, 2011
<<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/thousands-flee-syria-across-turkish-border-2296485.html>> [Žiūrėta 2016.04.28]
80. Zifcak, Spencer, „The Responsibility To Protect After Libya and Syria.“ *Melbourne Journal of International Law*, 13(1), 2012, 59-93.
81. Бейтс, Элли, „Заявление Думы по Сирии: Москва не хочет быть униженной“, 2012
<http://www.bbc.com/russian/russia.2012.02.120210_syria_duma_draft_reaction.shtml> [Žiūrėta 2016.04.26]
82. Краснова, Татьяна Ивановна, „Анализ политического дискурса: подходы и категории.“ *Политическая лингвистика*, 2(44), 2013, 46-54.
83. Ярославцева, Яна Алексеевна, „Корпус российского внешнеполитического дискурса в жанровом аспекте (на материале выступлений министра иностранных дел Российской Федерации С. В. Лаврова).“ *Научный диалог*, 6(42), 2015, 121—139.

SUMMARY

RUSSIAN FOREIGN POLICY DIFFERENCES IN REGARD OF LIBYA AND SYRIA

Bachelor's thesis by Danijel Korsá

The object of this thesis is Russian foreign policy differences. The hypothesis of the thesis is that Russia's different foreign policy in both Libyan and Syrian conflicts correlates with changes in political discourse emotion of key Russian foreign policy figures. Main goal of the research is to define differences in Russia's foreign policy in regard of Libya and Syria on the basis of Russia's foreign policy representatives' discourse emotion analysis. Main tasks of current thesis are to analyse criteria of discourse emotion evaluation; to define differences in Russia's foreign policy in regard of Libya and Syria; to research possible correlation between discourse emotion and Russia's foreign policy; to point out the reason behind Russia's different behavior during Syrian and Libyan conflicts. After completing tasks of the thesis, such conclusions are to be made:

- Evaluation of discourse emotion is necessary for understanding the tendencies of international policies and predicting possible consequences of political events. Emotion is not only a way to express positive or negative evaluation, but also a mean to influence masses. Discourse must be analysed based on the content of verbal expression and historical context of interstate relationship. Discourse emotion analysis is based on content and vocabulary.
- It has been established that Russia interstate relationship with Libya and Syria has a lot of similarities: both countries were long term commercial partners during the USSR period; relationship with both countries cooled down with the breakdown of the USSR and was reestablished in the nineties; both countries have a long history of commercial, ideological and other partnership and collaboration.
- Russia's political discourse is closely connected to factors of foreign policy; Russia is prone to emotion change. Depending on emotion currently dominating in the discourse, Russia either demonstrates a positive emotion by trying to work with the West, or a negative emotion, and then a confrontation happens.
- During the research it has been established that in the beginning of the conflict in Libya, a positive emotion of hope dominated Russia's political discourse, hence more West-oriented decisions have been made, and during the Syrian conflict Russia's foreign policy discourse emotion shifts to frustration, then after Gaddafi's murder – to fear and anger.

Research proved the hypothesis to be right – Russia's different foreign policy in both Libyan and Syrian conflicts does indeed correlate with changes in political discourse emotion of key Russian foreign policy figures.